БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 28 (11004) | 1966 оной февралиин 3, четверг | Сэн 2 мүнгэн

ДРВ-гэй ПРЕЗИДЕНТ ХО ШИ МИНДЭ Н. В. ПОДГОРНЫН ЭЛЬГЭЭҺЭН ХАРЮУ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный байгша оной январиин 24-нэй бэшэгтэнь харюу болгон, Вьетнамай Демократическа Республикын Президент Хо Ши Миндэ бэшэг эльгээбэ. Америкын Холбоото Штадуудай эзэрхэг хархис ябуулганууд тушаа вьетнам арадай зэбүүрхэлые бүрин дэмжээд, танай ороной урда зүгтэ США-гай ябуулжа байгаа зэбсэгтэ булимтаралгые, сүлөөтэ социалис гүрэн—Вьетнамай Демократическа Республикада эсэргүү эзэрхэг түрэмхэй ябуулгые совет арад эрид буруушаана гэжэ бэшэг доторнь хэлэгдэнэ.

Вьетнамда эсэргүү американска империалистнуудай эзэрхэг түрэмхэй ябуулга уласхоорондын байдалые бүри бэрхэтэй болгоо. Америкын Холбоото Штадууд Лаосой районуудта сэрэгэй ябуулгануудые үүдхэн, Камбоджодо эсэргүү харата муухай аашануудаа улам һүжэрөөн, эзэрхэг түрэмхэй ябуулгаяа бүри үргэдхэжэ, арадуудай амгалан байдалда үшөө ехэ аюул тохёолдуулба.

Совет арад вьетнам арадай эрэлхэг зоригые, гайхамшаг тэсэбэрине хаража, ехэтэ баясана, эхэ оронойнгоо сүлөөтэ, бэеэ даанги байдалай түлөө үнэн зүб тэмсэлыень дэмжэнэ. Советскэ Союз интернациональна уялгаяа бэелүүлэн, оронoo хамгаалгын хэрэг улам бэхижүүлгэдэнь, эзэрхэг түрэмхэй добтолго сохин зайсуулгадань аха дүү Вьетнамай Демократическа Республикада саашадаашье туһалха, сүлөөрэлгын түлөө тэмсэгшэ Национальна фронтын хүтэлбэри доро эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ байгаа Урда Вьетнамай баатар габьяата арадые хэлбэришэгүй дэмжэхэ байха.

Орон доторoo амгалан тайбан байдал һэргээхэ гэһэн Вьетнам арадай хүсэл эрмэлзэлые совет арад ойлгон мэдэрнэ. Вьетнамда амгалан байдал тогтоохо асуудалаар ДРВ-гэй правительствын баримталдаг хараа бодолые, Национальна фронтын программые бүрин дэмжэнэбди, эдэнь Женевскэ хэлсээнүүдтэ таараха, Индохятадта ба Зүүн-Урда Азида бата бэхи эб найрамдал хангалгын аша туһада харюусаха байна гэжэ Н. В. Подгорный мэдүүлнэ.

США-гай правительство эб эетэй болохые үнэхөөрөө хүсэбэл, ДРВ-гэй правительствын дүрбэн пунктһаа бүридэһэн үнэн зүб хараа бодолые мэдэрхэ, тэрээнээ бодото тодорхой хэрэгүүдээр лаблан баталха ёһотой, ДРВ-е бомбодохоёо огтолон болихо, бусад бүхы эзэрхэг түрэмхэй ябуулгануудые хэхэеэ болихо зэргэтэй гэһэн ДРВ-гэй Президентын мэдүүлгые тон зүбтэйдэ тоолонобди гэжэ бэшэг дотор хэлэгдэнэ. Вьетнамай Демократическа Республикые американска авиациин дахинаа бүдүүлиг зэрлигээр бомбодожо эхилһэн ябадал США-гай «эблэрэлгын добтолго» гэдэгэй худал хуурмаг байһые бүхы дэлхэйн урда элишэлэн харуулба.

Вьетнамда эсэргүү американска эзэрхэг түрэмхэй ябуулга—гутамшаг муухай ааша байхаһаа гадна, мүн бүтэхэгүй хэрэг болоно гэжэ Вьетнам арадта эсэргүү дай үүдхэһэнэй түлөө харюусалгатай США-дахи бүлэг нюурнуудай ойлгохоор саг болоо. Вьетнам арад эхэ оронoo, тэрэнэйнгээ сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдал хамгаалхаар эрид шиидэнхэй. Энэ арад баатар габьяата, үнэн зүб тэмсэлдээ Советскэ Союзай, аха дүү социалис оронуудай зүгһөө саашадаашье туһаламжа болон дэмжэлгэ абаха, дэлхэйн бүхы түрүү үзэл бодолтой, амгалан ажаһуухые хүсэдэг зоной талархалда хүртэхэ байха гэжэ бэшэгэй түгэсхэл дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

(ТАСС).

УКРАИНЫН ТАРЯАШАДАЙ ХУРАЛДААН

КИЕВ, февралиин 1. (ТАСС). Украинын Компартиин ЦК-гай, УССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зарлаһан республикын хүдөө ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн Киевтэхи спортын ордон соо эхилээ. Энээндэ хамтадаа 10 мянга шахуу хүн хабаадана.

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдэй хэр дүүргэгдэжэ байһан тухай, 1966 ондо колхозууд, совхозуудай үйлэдбэрие саашадань хүгжөөлгын талаар республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бэелүүлхэ зорилгонууд тухай КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүндэ кандидат, Украинын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. В. Щербицкий элидхэл хэбэ.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШЫН ҺАРА

Коммунизм байгуулха замаар ...ууд дабшажа ябаһан совет арад... долоон жэлые амжалта түгэс... дүүргэжэ, шэнэ табан жэлэй ...сэб бэелүүлжэ оробо. Мүнөө ...халаад байһан табан жэл соо ...ронoймнай экономико бүри ехээр ...хүгжөөгдэхэ, ажалшадаймнай ...айдал байдал үшөө һайжарха ...йна.

...Арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ энэ табан жэлнай урдын ...ба, долоон жэлнүүдһээ тусгаар ...со илгаатай. Промышленностиие хүтэлбэрилгэ һайжаруулха, ...сэблэлгэ нарижуулха, экономическа урмашуулга үргэнөөр хэрэглэхэ талаар КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябриин Пленумэй шиидхэбэрине бодото ...рэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэл ...лгэржэ байна. Промышленностиие һалбари һалбаряарнь хүтэлбэрилгэ бэелүүлэгдэжэ захалба. Манай республика дотор абахал, ой модоной ажахын, хүн зо... ажаһуудалай хэрэглэмжые ...лгын, эдеэ хоолой промышленностиин министерствэнүүд, ...лиин промышленностиин, барилгын материалнуудай промышленностиин управленинүүд байгуулагдаа. Ингэжэ промышленностиин һалбаринуудые ами аминдань хүтэлбэрилөөгүйдэ үйлэдбэриин ...а боломжонуудые хүсэд дүүрээр ашаглахын аргагүй байһание бодото байдал элирхэйлээ ...шэ.

Совет хүнүүдэй коммунизм байгуулха саашанхи замые заа... түрэл партиимнай XXIII съездые ажалай амжалтаар угтахын ...лөө бүгэдэ арадай ехэ тэмсэлэй ...лэн соогуур шэнэ табан жэлэй түрүүшын һара үнгэрбэ. Металл олон материал арьбалха, алмаха ...лаар Москва, Ленинградай түрүү предприятинуудай үнэтэ ...хэл орон доторнай үргэн дэлисагайгаар дэлгэрээ. Тэрэ үүсхэл мүн манайшье республикада ...лан дэмжэгдээ.

Шэнэ табан жэлэй түрүүшын һара—январьда зарим предприятинуудай коллективүүд пар... ээлжээтэ ехэ хуралдаанай ...лэлдэ абаһан уялгаяа дүүргэхэ талаар эли бодо амжалта ...лаа. Социалис мүрысөөнэй тү... зэргэдэ ходо ябалсадаг, коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэ хүртэһэн сэмбын фабрикын хүдэлмэрилэгшэд үнгэрһэн һарада үндэр бүтээсэтэйгөөр ажал...жа, республикынгаа промышленностиин предприятинуудай ...лаһаа шалгарба.

Улаан-Үдын сэмбэшэд январь һарынгаа түсэбһөө гадуур хоёр мянган метр элдэб сортын нооһон ... нэхэн гаргаа. Хоёр мянган метр! Хэлэхэдэ хүнгэн. Түсэбһөө гадуур иимэ ехэ хэмжээнэй бүд ...хэхэ гээшэ бэлэхэн хэрэг бэшэ. Фабрикын партийна организаци, хүтэлбэрилэгшэд ЦК-гай сентябриин Пленумэй шиидхэбэрине бэелүүлгэдэ зорюулагдаһан хэмжээнүүдые абажа эхилээ. Ажалын тоосоо цех бүхэнэй үйлэдбэридэ нягта наринаар хэрэглэжэ, материальна урмашуулгын аргаар продукциин шанар һайжаруулна, ажалай бүтээсые дээшэлүүлнэ. Фабрикын үнгэрһэн һарада түйлаһан үрэ дүн нёдондо жэлэй алишье һаратай жэшэхэдэ, ...лангаяа экономикын талаар ...урагүй һайн. Голодоһоной гараха ушар нилээд доошолоо, хүдэлмэришэдэй шадабари мэргэжэлээ дээшэлүүлһэнэй ашаар ээрэлгын цехтэ нооһон улам ехээр арьбалагдана. Гадна продукциин өөрынь үные хямдаруулха хэрэгтэ үшөө нэгэ алхам хэгдээ.

КПСС-эй XXIII съездын угтамжада социалис мүрысөө үүсхэгшэд—Ленинэй ордента локомотив-вагон заһабарилгын завод шэнэ жэлэй түрүүшын һарые муу бэшэ үрэ дүнтэйгөөр үдэшэбэ. Энэ предприятиин олон мянган хүдэлмэришэдэй дунда металл арьбалхын түлөө тэмсэл үргэнөөр ябуулагдана. Үшөө тиихэдэ үйлэдбэриин фондые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ зорилгоор заводой цехүүдтэ шэнжэлгын, мүн экономическа хүдэлмэри хэгдэжэ захалаа. Шэрэм хайлуулгын цехтэ халаанайнгаа нормо үлүүлэн дүүргэдэг түрүүшүүлэй тоо нилээд олошороо.

Республикымнай промышленностиин түрүү предприятинуудай энэ мэтын шэнэ амжалта түйлажа байбашье һаань, шэнэ табан жэлэй түрүүшын һарада гээгдэлдэ ороһон, КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа муугаар дүүргэжэ ябаһан предприятинууд бии. «Забайкаллес» комбинадай олохон леспромхозууд арадай ажахыда барилгын модо үгэхэ түсэбөө дүүргэбэгүй. Нёдондо жэлдэ яһала һайн гараһан Хандагатайн, Хоринн, Байгалай леспромхозууд январь һарада тус бүридөө хэдэн зуу, мянган кубометр модо гүрэндэ дутуу үгөө.

Тэрэшэлэн Гусиноозерскын управлениин шахтанууд, Буряадай барилгын управлениин зарим СМУ хангалтагүйгөөр хүдэлбэ. Эды олон предприятинуудай гээгдэлдэ ороһые тайлбарилха болоо һаа, гол түлэбынь иимэ. Тэдэнэр үйлэдбэриин арга боломжо муугаар хэрэглэжэ, абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхын түлөө тэмсэл һулаар ябуулна.

КПСС-эй XXIII съездын нээгдэхэ үдэр болотор хоёр һара хүрэхэгүй саг үлэбэ. Тэрэ түүхэтэ үдэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтаха гээшэ предприятиин коллектив, хүдэлмэришэн бүхэнэй нэрэ хүндын, алдар солын хэрэг болоно. Абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэжэ, хэлэһэн үгэдөө эзэн байхын тула социалис мүрысөөнэй долгиие бүри ехээр үргэдхэхэ хэрэгтэй.

Предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзна организацинууд хамаг хүсэ шадалаа элсүүлжэ, коллектив бүхэнэй ажал хэрэгые мүнөө сагай эрилтэдэ хүрэтэр хүтэлбэрилхэ ёһотой. Тиигээл хадаа үйлэдбэриин дутагдал шууд усадхагдажа, амжалтаяа арьбадхаха арга хангагдаха байна.

МОСКВАҺАА МЭДЭЭНҮҮД

АФГАНИСТАНАЙ ПРЕМЬЕР-МИНИСТР МОСКВА ЕРЭБЭ

Афганистанай Премьер-Министр Мухаммед Хашим Мейвандвал Советскэ правительствын уряалаар албанай хэрэгээр айлшалжа февралиин 1-дэ Москва ерээ.

Афганистанай, Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ хүндэтэ айлшанаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо М. Т. Ефремов болон бусад түшаалтад угтаба.

СОВЕТ-ФРАНЦУЗ ОЛОНИИТЫН ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ УУЛЗАЛГА

МОСКВА, февралиин 1. (ТАСС-ай корр.). Мүнөөдэр Москвада Ханн барисаанай совет бүлгэмүүдэй холбооной, «СССР—Франци» гэжэ бүлгэмэй, «Франци—СССР» гэжэ бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэд уулзаба.

Совет делегациие Ханн барисаанай совет бүлгэмүүдэй холбооной Президиумэй түрүүлэгшэ Н. В. Попова, Францнин делегациие—Андрэ Блюмель, Ролан Леруа гэгшэд толгойлно.

ХОНИШОДОЙ МҮНӨӨДЭРЭЙ ЗОРИЛГО:

■ Үбэлэй хурьгадые гарзада оруулангүйгөөр түлжүүлхэ.

Эхэ хонидые шэмэтэй һайн тэжээлээр, бүлеэн уһаар уһалха.

Үбһэ тэжээл үрилтэ хоролтогүйгөөр, гамтайгаар гаргашалха.

ХОНИШОДОЙ БРИГАДАНУУДҺАА МЭДЭЭ СЭЛ

ХОРИ. Энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 90-һээ үсөөн бэшэ хурьга абахаар шиидэһэн Хүрбын совхозой хонишон Шагдар Будаевай даадаг отарынхид зуугаад хурьга абаад, гарзада эруулангүйгөөр түлжүүлжэ байна. Эхэ хонидынь тобир тарган, абтаһан хурьгадынь өөдэргэн. Нарай хурьгадта витамин ехэтэй тэжээл үгтэнэ.

Совхозой нэгэдэхи отделениин ахалагша хонишод нүхэд К. Абрамов, Ф. Кожевников гэгшэдэй отарануудта түл абалга мүн лэ эмхитэй.

Х. РЫГЗЕНОВА.

МУХАР-ШЭБЭР. «Эрдэм» совхозой табадахи отделениин ахалагша хонишон Николай Будажаповай хүтэлбэрилдэг бригадынхид январиин 17-hoo эхилээд, арбан хоногой туршада 300 хурьга абаба. Түл абалгые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтажа, хурьгадаа гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байна. Эдэнэр мүнөө жэлдэ отарынгаа 490 эхэ хонидые һубайруулангүйгөөр хурьгалуулха зорилготой.

Б. ЦЫРЕНОВ.

ХҮЙТЭН СОШОРДУУЛНАГҮЙ

АЛЦАГ НЮТАГ. Үглөөнэй хүйтэн жабар ямар шанга гээшэб! Иимэ үбэл болохо гээ юм гү, хүйтэнэй амисхал буурангүй. Хэндэшье мэдээтэй ааб даа, иимэ сагай болоходо малшадайл ажал улам хүндэрдэг. Саһан ехэ. Үдэртөө мал бэлшээжэ болохогүй. Урда жэлнүүдтэ газарай хара байхада, зарим һубай малые үдэртөө хээрэ гаргахада хамаагүй байгша һэн. Мүнөө болохогүй, яахашье аргагүй!

Хэды иимэ байбашье һаань, Алцагай хонишодые үбэлэй хүйтэн сошордуулнагүй. Эдэнэр түл абалгые бэлэдхэл ехэтэйгээр угтаа. Үбһэ тэжээлынь хорёо соогуураа зөөглэжэ абтанхай, хото хүһамагынь һайнаар заһабарилагданхай. Мүнөө хурьгадшье олоор абтана. Ёһотойл «адхаржа» захалаа. Коммунис ажалай ударник Дугар Жаповай даажа байһан отарада түрүүшын 300 гаран түл абтанхай. Гарза хоролтодо оруулагданагүй. Нарай хурьгадые һайнаар түлжүүлхын тулада эндэхид хамаг хүсэл оролдолгоёо гаргана. Хурьгадта гэжэ орхиһон һайхан үбһөө хонидой түллэхэ үе болотор задалангүйгөөр даража байһанаа мүнөөл эдюулжэ захалаа. Талха тарялангай зүйл үгтэдэг. Хурьгадай байра досоогоо шииг нойтогүй, һаруулхан, дулаан. Хурьгашад Д. Жапова, Д. Лубсанова гэгшэд бүхы хурьгадаа оролдосотойгоор хаража байдаг.

— Нёдондо манай отарынхид зуун эхэ хонин бүриһөө 95 хурьга түлжүүлһэн юм. Мүнөө жэлдэ хонин бүхэнһөөмнай хурьган абтаха бээ,—гэжэ ахалагша хонишон Дугар Жапов хөөрэнэ.

Иимэ һайнаар хүдэлдэг хүнүүд Торйин совхозой Алцаг нютагта үшөөл олон. Сергей Будаев, Гарма Санданов гэгшэдэй даадаг отарануудта хурьгад абтажа байһаар. Эдэнэр энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 95 хурьга абаха уялгатайнууд. Ажалынь эмхитэй даа, булта һайнаар ажаллажа байһандань үгэдөө хүрэхэ гэжэ найдахаар.

Б. ЧАГДУРОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Зэдэ.

Сэлэнгын аймагай Химнын совхозой ахалагша хонишон Цыбик Бадмаевна Тогочиевагай хүтэлбэрилдэг бригадынхид нёдондо олон хурьга абажа, совхоз соогоо мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлэлсэһэн байгаа. Тиигэжэ нүхэр Тогочиева республикын хонишодой зүблөөндэ хабаадалсаа һэн. Мүнөө эндэхи отарынхид эхэ хонидоо һубайруулангүйгөөр хурьгалуулха гэһэн зорилготойгоор ажаллажа байна. Зураг дээрэ: бригадын түрүү хонишодой нэгэн Д. Тогочиев.

Т. ГАРМАЕВАЙ фото.

ҮДЭРЭЙ ТЕМЭДЭ

КОЛХОЗУУДАЙ ТООСООТО ҺУНГАЛТЫН СУГЛААНУУД

Республикымнай колхозууд 1965 оной дүн согсолжо байна. Үнгэрһэн жэл колхозуудые экономическа талаар саашадань бэхижүүлхэ жэл болоо. КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүд колхозуудай ажабайдалда гол һуури эзэлһэн. 1965 ондо сагай уларилай бирагүй байбашье, колхозууднай зарим тэды амжалта түйлаһан байна. Гүрэндэ ороохо тарьяа, мяха, һү, ноохо, үндэгэ, хартаабха, овощ худалдаха түсэб дүүргэгдэнхэй. Хүдөө ажахын гол продуктнуудые ехээр абаха талаар колхозниигууд һайса урмашуулагдадаг болонхой.

Мүнөө колхозниигууд хэһэн ажалайнгаа дүн гаргаха зуураа, правлениингээ ажал ябуулгые сэгнэхэ, саашанхи хараа түсэбүүдээ зүбшэхэ, тодорхойлхо болоно. Иимэ суглаанууд Зэдын, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай колхозуудта боложо захалаа.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар парти, правительствын абаһан һүүлэй хэмжээнүүд артельнүүдэй гэшүүдэй эдэбхи хэшээлые дээшэлүүлнэ. Энэнь мүнөө боложо байгаа тоосоото һунгалтын суглаанууд дээрэ элеэр харагдана. һаяхан Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд 1965 оной дүн согсолбо. Колхозой түрүүлэгшэ Н. Н. Щербаков тоосоото элидхэл доторoo нилээд һонирхолтой тоонуудые мэдээсээ. 1965 ондо колхозой мүнгэн олзо доход 1203 мянган түхэриг болоо гэхэ гү, али 1964 онойхитой сасуулхада, 41 процентээр нэмэһэн. Колхоз гүрэндөө түсэбһөө гадуур 15800 центнер шэниисэ худалдажа, 284 мянган түхэриг олзо нэмэжэ олоо. Бүхыдөө ороохо тарьяа худалдаһанһаа 381 мянган түхэригэй сэбэр олзо абтаа. Мал ажалһаа 165,4 мянган түхэриг сэбэр олзо ороо. Колхозой хүдэлдэггүй жаса 400 мянга гаран түхэригөөр ехэ болоо. Энээнэй ашаар колхоз хэрэгтэй соонь барилга хэхэ, трактор, машинануудые худалдажа абаха, мүн нилээд ехэ мүнгэ ерэхэ жэлдэ үлөөхэ, артелиингээ гэшүүдэй ажалай түлөөһые дээшэлүүлхэ аргатай болоо. Үнгэрһэн жэлэй дүнгөөр колхозниигуудта нэмэлтэ түлөөһэ болгон 17749 түхэриг мүнгөөр, 148 центнер ороохо, 76 хурьган үгтэһэн байна.

Колхозниигуудай хамтын суглаан дээрэ хүдөө ажахын продуктнуудые саашадань ехээр абадаг болохо арга боломжонууд элирүүлэгдэжэ, колхозой үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые ажахын тоосоондо оруулха, ажалай журам бэхижүүлхэ тушаа онсо хөөрэлдэһэн байха юм. Энэ суглаан дээрэ КПСС-эй XXIII съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тула социалис уялганууд абтажа, шэнэ түсэб тодорхойлогдобо.

Тиигэбэшье тоосоото-һунгалтын суглаанууд хаа хаанагүй һайнаар үнгэрнэ гэхын аргагүй. Урда жэлнүүдтэ колхозуудай тоосоото һунгалтын суглаанууд миил ёһын тэдысэ үнгэрдэг, колхозой байдалые экономическа талаар гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдэдэггүй, колхозой үйлэдбэрие ударидаха гол ёһо гуримууд, хүдөө ажахын артелиин Устав баримталагдадаггүй байһан. Иимэрхүү алдуунуудые энэ жэлдэ дабтажа болохогүй. Колхозуудта тоосоото һунгалтын суглаануудые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, жэлэй тоосоонуудые эдэбхитэйгээр, тодорхойгоор зүбшэн хэлсэхэ, бии байгаа дутагдалнуудые шангаар шүүмжэлхэ арга олгохо тушаа үйлэдбэриин управленинүүд колхозуудта бодото туһаламжа хүргэхэ ушартай.

Жэлэй дүн гаргажа байха зуураа, колхозой үйлэдбэриин һалбари бүхэнэй байдалые нарин нягтаар шэнжэлэн хаража, тэндэ түйлагдаһан амжалтануудые, бии байгаа дутагдалнуудые тодорхойлхо шухала. Ажахын хэр зэргээр хүгжэжэ байһые, нэн түрүүн, тарьялангай ургаса, адууһа малай ашаг шэмэ, абтаһан продукциин өөрынь үнэ сэн, үйлэдбэриин гаргашын хэр харюулагдаһаниинь гэршэлжэ үгэхэ байна.

Мүнөө орон доторнай бүхы юумэндэ гамтайгаар хандаха, алмалта, арьбалалта хэхэ хүдэлөөн үргэнөөр дэлгэржэ байнхай. Эдэ бүгэдэ арадай хүдэлөөндэ баһал манай колхозниигууд оролсоно. Тоосоото һунгалтын суглаануудай урда тээ колхозуудай шалгалтын комиссинууд артелиин ажахыда бии байһан дутагдалнуудые, ажал хэрэгтээ эзэн бусаар, һаланаар хандаха баримтануудые элирүүлжэ, колхозниигуудай урда харуулжа үгэхэ уялгатай. Энэл ушарта колхозниигуудай суглаан эдэбхитэйгээр үнгэрхэ, колхозниигуудта жэлэй дүн эзэн ёһоор зүбшэн хэлсэхэдэнь, шүүмжэлэл хэхэдэнь тэдэнэр туһалха байна бшуу.

Мүн эдэ суглаанууд дээрэ 1966 ондо — шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ниитын ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ үйлэдбэриин-финансова түсэб дүүргэхэ талаар хэмжээ ябуулганууд тодорхойлогдожо, баталан абтаха байна. Эдэ хэмжээ ябуулганууд дотор гүрэнэй, колхозуудай, колхозниигуудай тала харалсагдаха ушартай. Илангаяа хүдөө ажахын бүхы зүйлэй продуктнуудые худалдаха гүрэнэй даабари бэелүүлхэ, ажахынгаа гол баялиг болохо газар, техникэеэ зүбөөр ашаглажа, үйлэдбэридөө эрдэмэй болон түрүү дүршэлэй түйлалтануудые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй болоно.

Жэлэй дүн согсолжо байха зуураа, колхозниигуудай анхарал газар тарьялангай болон мал ажалай культура саашадань дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хандуулагдаха ушартай. Мүнөөшье зарим колхозуудта газар муугаар ашаглагдана, тарьялан, бирагүйгөөр элдүүрилэгдэнэ, хүсэд һайн үрэһэ хүрэнгэтэй болоодүй, машина, техникэеэ муугаар хадагалжа, хайша хэрэгээр ашаглажа, ороохо тарьянай болон бусад ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлжэ шадаагүй байһан баримтанууд али олон үзэгдэнэ. Адууһа малай ашаг шэмэшье бирагүй дээшэлнэгүй. Тиин мал үсхэхэ, малай һубайралгатай тэмсэхэ ябадал һула табигданхай.

Эдэ суглаанууд дээрэ колхозуудай мүнгэн жасын гуримые наринаар баримталдаггүй, мүнгэ зөөри эзэн бусаар, һаланаар гаргашалдаг, тоо бүридхэлые бусайдуулдаг, ниитын зөөри үбэршэлдэг хүнүүд нюур сахигдангүйгөөр шүүмжэлэгдэхэ ушартай. Тоосоото элидхэлэй хэр шүүмжэлэлтэйгээр хэгдэһэнһээ боложо, суглаан ашатай туһатайгаар үнгэрхэл.

Шалгалтын комиссиин хүдэлмэридэ онсо анхарал табигдаха ёһотой. Колхозниигуудай хиналтын орган болохо эдэ комиссинууд элдэб жэжэ божо юумээр һамаарангүй, харин хамтын суглаанай урда колхозой, тэрэнэй правлениин хэһэн хүдэлмэрие шэнжэлжэ, өөрынгөө тобшолол хэжэ үгэхэ үүргэтэй.

Тоосоото-һунгалтын суглаанууд хүдөө ажахын артелиин Уставай эрилтын ёһоор үнгэргэгдэхэ ушартай. Эдэ суглаанууд дээрэ артелиин гэшүүдэй адагынь гурбанай хоёр хубинь хабаадаал һаа суглаан хуулита ёһоор үнгэрөө гэжэ сэгнэгдэхэ. Эндэ артелиин гэшүүд колхозой правлениин, хүтэлбэрилэгшэдэй ажал ябуулгые сэгнэхэ, үргэн зоной дуугаар шадабаритай бэрхэ, мэргэжэлтэй, түрүү хүнүүдые хүтэлбэрилэгшэдөөр һунгаха болоно.

Хүдөө ажахын артелиин шэнэ Устав зохёохо талаар олохон районуудһаа, область, хизаар, республиканууднаа, научна эмхи зургаануудһаа, колхозуудһаа, ажалшадһаа ороһон дурадхалнуудые шэнжэлэн үзэхэ, хүдөө ажахын артелиин жэшээтэ шэнэ Уставай проект зохёохо болон 1966 ондо колхозниигуудай гурбадахи бүхэсоюзна съезд үнгэргэхэ талаар тусхай комисси байгуулагдаһан тушаа КПСС-эй ЦК-гай угаа шухала мэдээсэл һаяхан газетэнүүдтэ толилогдоо.

Байгша ондо тоосоото болон тоосоото һунгалтын суглаанууд иимэ онсо илгаатай үедэ үнгэржэ байна. КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленум хүдөөгэй ажалшадай эдэбхи үүсхэлые үргэһэн, экономическа гол ёһо гуримые зүбөөр хэрэглэхэ, хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилхэ талаар тэдэнние урмашуулха тушаа ехэ юумэ хэгдэһэн байна. Тиимэһээ колхозниигууд тоосоото болон тоосоото-һунгалтын суглаанууд дээрээ өөһэдынгөө алхасые КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй эрилтэтэй сасуулан хаража үзэхэ ушартай.

Л. ВРУБЛЕВСКАЯ,
БурАССР-эй Хүдөө ажахын министерствын колхозуудай таһагай начальник.

МҮНӨӨНЭЙ ЭРИЛТЭДЭ ХҮРЭМӨӨР

КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленум манай ороной арадай ажахые улам саашань хүгжөөхэ талаар экономическа политика хараалhан байна.

Партиин ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэри арадай ажахын хүтэлбэриие ганса шэнэдхэн хубилгаа бэшэ, харин экономическа шэнэ хубилалта хэhэн байна. Ниитэ түсэблэлгын хүтэлбэриие нютагтахи предприятинуудай эдэбхи үүсхэлтэй, материальна урмашуулга хэрэглэхэ ёhо гуримуудтай зохилдуулан тааруулха хэрэгтэй болоно. Эдэ бүгэдые хэрэглэн бэелүүлбэл, ниитэ хүтэлбэриин аша туhань нилээд дээшэлхэ ушартай.

Зүүн-Сибирь ороноймнай томо, түргөөр хүгжэжэ байhан район мүн. Ганса hүүлшын долоон жэлэй туршада Эрхүүгэй, Шэтын областьнуудта, Буряадай АССР-тэ 597 шэнэ предприяти, үйлэдбэри ашаглалгада тушаагдаhан байна. Худэлжэ байhан предприятинууд валовой продукци үйлэдбэрилгые нилээд ехээр үргэдхөө. 20 миллион кубометр модо, 25 миллион тонно шулуу нүүрhэ, ехэ алта, слюда, түмэрэй, туулганай болон бусад руда, алюмини, орёо оньhон машина, станогууд, электротехническэ түхеэрэлгэнүүд, прибор болон бусад олон ондоо продукци районой промышленность мүнөө үйлэдбэрилэн гаргана. Манай продукци 32 ондоо гүрэнүүдтэ эльгээгдэнэ.

Олон мянган хүдэлмэришэд, инженер, технигүүд, алба хаагшад ажалдаа амжалта түйлана.

КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэриие бодотоор бэелүүлхэ гэжэ оролдожо байнхай.

Зохёон байгуулхы энэ ажалда материально-техническэ хангалгын хүдэлмэрилэгшэд ехэ үүргэ дүүргэхэ юм. Промышленна комбинат болон трестнүүдые, завод, фабрикануудые, шахта, руднигуудые, леспромхозууд болон бусад предприятинуудые хэрэгтэй материал, түхеэрэлнүүдээр саг соонь хангаха шухала.

Мүнөө хэрэглэгдэжэ байhан хангалгын ёhо гурим промышленностиин эрилтэ дүүргэжэ шаданагүй. Өөhэдынгөө складуудта ехэ материал (заримдаа хэрэгшьегүй юумэ) байлгаха гэжэ олон предприятинууд оролдоно. Тиимэhээ зарим предприятинуудта үлүү материал суглуулагдана, тиихэдэнь нүгөө зариманиинь шухала хэрэгтэй юумээр дуталдажа байдаг.

Промышленностиие материально-техническэ талаар хангаха ёhо гурим hайжаруулхын тула хангалгын органуудые нэгэдхэхэ, нэгэ газар суглуулха хэрэгтэй болобо. КПСС-эй ЦК-гай болон Министрнүүдэй Совет материально-техническэ хангалгын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитет байгуулха гэhэн тогтоол баталан абаhан юм. Оронoймнай хангалгын бүхы органууд энэ комитедэй мэдэлдэ үгтөө. Урдань байhан экономическа район бүхэндэ мүнөө территориальна управленинүүд эмхидхэгдэбэ. Жэшээлхэдэ, Эрхүүгэй Шэтын областьнуудые, Буряадай АССР-эй промышленна предприятинуудые хангахын тула Зүүн-Сибириин районой материально-техническэ хангалгын управлени эмхидхэгдээ. Урдань Зүүн-Сибириин совнархозой мэдэлэй байhан бүхы бааза, конторонууд, мүн районой территори дээрэ байрладаг «Черметснабсбыдэй», «Химсбыдэй», «Лесоснасбыдэй», «Станкоинструментснабсбыдэй», «Бурсбыдэй» конторо, бааза, складууд материально-техническэ хангалгын территориальна управлениин мэдэлдэ үгтэбэ.

Шэнээр эмхидхэгдэhэн управлениин хүдэлмэри олон бэрхэшээлтэй байха, элдэб янзын холбоо байгуулха эрилтэтэй тааруулагдаха юм. Зүүн-Сибириин районой промышленность продукцяа Эхэ оронойнгоо 20 гара мянган предприяти, организацинуудта эльгээдэг, мүн хэдэ мянган предприятинуудhаа материал, түхеэрэлгэ абана.

Иимэ эрхэ байдалда худалхэ управлениин гол зорилго юуб гэхэдэ, үйлэдбэриин түсэб дүүргэхэ хэрэгтэнь промышленна предприятинуудта туhалха мүн бүтээhэн продукциинь хэрэглэгшэдтэнь саг соонь эльгээжэ байха хэрэгтэй болоно.

Предприятинуудай харилсаан Зүүн-Сибириин районой материально-техническэ хангалгын управленитэй ямараар эмхидхэгдэхэ ёhотойб?

Предприятинууд болон управлениин хоорондохи сэхэ холбоон нэн түрүүн hайжаруулагдаха ушартай. Промышленностиин hалбари бүхэнэй хүдэлмэри хангаха хэдэн таhаг управленидэ бии. Жэшээлхэдэ, эд бараанай таhагай хүдэлмэрилэгшэд предприятинуудтай суггаа материал, түхеэрэлгэ абаха хэрэгтэ hомологдожо үгтэhэн фонд хэрэглэхэ ёhотой юм. 1966 оной фонд предприятинуудта үгтэнхэй.

Предприятинууд үйлэдбэриин, капитальна барилгын 1966 оной түрүүшын кварталай түсэб дүүргэхэ гол материал болон түхеэрэлгэнүүдээр, хэрэгтэй фондоор хангагдаа. Гадна эд бараанай таhагууд промышленна предприятинуудай захилаар тусхай материал, фондынуудые тэдэнэй хоорондо хубаажа үгэхэ юм.

Управлениин мэдэлдэ үгтэhэн худалдаанай организацинуудай хүдэлмэри нэгэ бага ондоо янзатай болгогдохонь. Хэрэгтэй материал саг соонь абахаhаа гадна, тэдэнэр шухаг зүйлнүүдээр предприятинуудые хангаха хэмжээ бэелүүлхэ, мүн хэрэгтэ хэрэггүй материал нэгэ газарта суглуулжа байха ушар усадхаха, предприятинуудай хоорондохи холбоо барисаа бэхижүүлхэ уялгатай юм.

Конторо, универсальна баазанууд түсэбөөр хараалагдаhан продукцяар предприятинуудые саг соонь хангаха, мүн ямар нэгэн предприятида хэрэггүй болоhон материал, түхеэрэлгэ ондоо тээшэнь үгэхэ, худалдаха асуудалда гол анхарал хандуулха ёhотой юм. Иимэ хүдэлмэри дүүргэжэ байхын тула олон склад, бааза хэрэгтэй болоно. Предприятинуудые хэрэгтэй материалаарнь бага гаргашатайгаар хангахын тула универсальна баазануудые үргэдхэхэ шухала. Энэ зорилгоор Эрхүүгэй, Шэтын, Улаан-Үдын универсальна баазануудые үргэдхэхэ гэжэ хараалагдаа. Түхеэрэлгэнүүдые хадагалха шэнэ бааза Ангарскда баригдахань. Материалнуудай бааза Тайшедтэ байгуулагдаха. Эдэ баазануудай баригдажа, ашаглалгада тушаагдатарнь саг зуурын складуудые түхеэрхэ хэрэгтэй. Энэ хэрэгтэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд туhаламжа хүргэхэ ёhотой.

Предприятинуудай хүдэлжэ байха үедэнь ямар нэгэн шухаг материал хэрэгтэй болодог. Предприятинууд тэрэниие оложо абахын тула тусхай таhаг, управлениин диспетчерскэ таhагта мэдээсэхэ юм. Диспетчерскэ таhагай пунктнууд область бүхэндэ эмхидхэгдээ. Тэдэнэр приятинуудые хэрэгтэй материалаар таhалдуулхагүй уялгатай.

Хангалгын энэ бүхы хүдэлмэридэ транспортна холбоон, илангаяа автомобильна транспорт ехэ үүргэ дүүргэхэ. Ашаа тээлгэ, шэрэлгын асуудал шиидхэхэ ёhотой тусхай таhаг управленидэ эмхидхэгдээ. Энэ таhаг бааза, складууд, предприятинуудай, транспортна организацинуудай хүдэлмэри зохилдуулан тааруулха, элдэб ашаа хэрэглэгшэдтэнь саг соонь хүргэжэ байха юм.

Материальна баялиг, эд хэрэгсэлнүүдые аша туhатайгаар хэрэглэхэ асуудал ехэ удхатай шанартай. Материалнуудые үрихэ, тэдээндэ эзэн бусаар хандаха ябадалтай эбсэжэ болохогүй. Харин иимэ ушар үшөө дайралдаhаар. «Автотракторде-таль» гэжэ Эрхүүгэй завод хэрэглэдэг үнэтэ металл — алюминиин 50 процентые хаядаhан болгожо уридаг. «Тайшетлес» комбинадай Баяндаевска леспромхоз ой соо бэлэдхэhэн 17,5 мянган кубометр модые миин хаяжархёо. Харин тэрэнэй 7 мянган кубометрынь hайн шанартай модон байhан. Материальна баялигуудта иимэ эзэн бусаар хандаха ушар дары усадхаха шухала. Материалнуудаа гамтай hайнаар хэрэглээ, гаргашалаа hаа, промышленна продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ арга олдохо байна.

Предприятинуудай хэрэглэмжэhээ үлүү материал хадагалжа байhанай хэрэггүй. Теэд Зүүн-Сибириин районой предприятинуудта бүхы дээрээ 17,5 миллион түхэригэй үлүү материалай бии байhаниинь тодоруулагдаа. Жэшээлхэдэ, «Электромашина», судна заhабарилгын заводуудта 36—66 мянган түхэригэй үлүү материал хэбтүүлэгдэнэ.

Үйлэдбэриие шэнэ ёhоор түсэблэхэ, хангаха гурим нэбтэрүүлхэдэ хэмhээ үлүү материал хадагалжа байhанай хэрэггүй болохо. Нормоhоо үлүү материал барижа байhан предприятинуудта Гүрэнэй банк яла тохохо болоо. Предприятиин ашаг олзоhоо иимэ яла түлэгдэхэ гуримтай.

Эд бараа гаргадаг предприяти, тэрэшэлэн худалдаанай организацинуудай хоорондо ажахын тоосооной договорно харилсаа холбоо байгуулха талаар хангалгын организацинуудай хэхэ хүдэлмэринь яhала ехэ. Хэды зэргын продукциин ямар болзор соо эльгээгдэхэнь, транзитна болон складай элдэб операци хэхэ гэхэ мэтэ тодорхойлогдохо ёhотой.

Договороор хараалагдаhан уялгаяа наринаар дүүргэхые хойноhоо хиналта шалгалта эмхидхэхэ шухала. Эдэ уялганuудаа дүүргэхэ гээшэ предприяти, хангалгын организацинуудай шухала зорилго мүн.

Үйлэдбэриин хэрэгсэл зүйлнүүдые худалдалга hаяар эмхидхэгдэхэ. Хэрэгтэй складуудай бии байhан газарта ажалай тусхай хубсаhа, инструмент, электротехническэ зарим зүйлнүүдые бүри мүнөө худалдажа эхилхээр. Тиигээ hаа предприятинууд элдэб тоосоо, захил хэхэ ажалhаа сүлөөлэгдэхэ байна.

Промышленна үйлэдбэриие материально-техническэ талаарнь хангаха уялгатай хүдэлмэрилэгшэд партиин ЦК-гай сентябриин Пленумэй табиhан зорилгые бодото дээрэнь дүүргэхэ гэжэ хүсэ шадалаа зорюулха байна.

И. ПРИХОТЬКО,
Зүүн-Сибириин районой материально-техническэ хангалгын управлениин начальник.

Партийна хронико

ЗОРИЛГО ТОДОРХОЙ

КПСС-эй Хориин райком hая аймагай промышленна предприятинуудай, барилгануудай, мүн транспортна болон хэлхее холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөө зарлаба. Энэ зүблөөндэ 120 гаран хүн сугларба. Тэдэнэй дунда ажалай түрүүшүүл, мастер, инженер болон технигүүд, хүтэлбэрилэгшэд ба парторгнууд.

Аймагай промышленностиие хүгжөөхэ үнгэрhэн 1965 оной түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд, табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бэелүүлхэ зорилгонууд тухай элидхэл партиин райкомой секретарь нүхэр Елдинов хэбэ.

Элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэндэ олон нүхэд хабаадаба. Хурбын леспромхозой бага комплексно бригадын бригадир Василий Парамоновой хэлэhэн үгэ hонирхолтой байба. Тэрэнэй бригада долоон хүнhөө бүридэнэ, мүнөө хоёр халаанда хүдэлжэ эхилэнхэй. 1965 ондо 15 мянган кубометр модо отолжо, машинын харгы дээрэ оруулаа. Энэ жэлдэ 24 мянган кубометр модо отолхо, шэрэхэбди гэhэн уялга абанхай. Энэнь hара бүхэндэ 2000 кубометрэй жэшээтэй болоно ааб даа.

Худанай леспромхозой директор М. В. Рудаков үгэ абаба. Тус предприяти ехэ гээгдэлдэ ороhон юм. Мүнөө тэрээнhээ гарахын түлөө эмхидхэлэй-техническэ хэмжээн абтана. Тэрэнэй ашаар модо бэлэдхэлэй нэгэдэхи кварталай түсэбые КПСС-эй XXIII съездын нээгдэхэ үдэр дүүргэхэ, бүхэли жэлэйнгээ түсэбые хоёр мянган кубометрээр үлүүлхэ шадабаритай болобо.

Хориин леспромхозой парткомой секретарь В. Н. Болдырев партийно-эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэри эрхилдэг дүй дүршэл тухайгаа, үйлэдбэри дээрэ коммунистнуудай түрүү үүргэ дүүргэдэг тухай тогтобо.

Тус зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсаhан КПСС-эй обкомой промышленно-транспортна таhагые даагша нүхэр Эрдынеев, «Забайкаллес» комбинадай главна инженер нүхэр Кораблев гэгшэд үгэ хэлэhэн байна.

Зүблөөнэй эсэстэ ажалай түрүүшүүлдэ, габшагай бэрхэшүүлдэ Хүндэлэлэй грамотанууд, шан болон үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаба. 1965 ондо бэ[...]үлэгдэхэ социалис уялга баталан абтаба.

Д. САНЖИЕВ.

«Электромашина» завод республикымнай промышленностиин түрүү предприятинуудай нэгэн болоhоор үнинэй. Үнгэрhэн жэлдэ заводой хүдэлмэришэд даалгабариhаа гадуур 230 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилөө hэн. Энэ жэлдэ тэрэ амжалтаяа саашадань арьбадхан, КПСС-эй XXIII съездые ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө тэмсэжэ байна. Электромеханическэ цехэй хабсаралгын участогай Иван Николаевич Мирошниковой хүтэлбэрилдэг коммунис ажалай бригада ажалай вахтада жагсаhанhаа хойшо халаан бүхэнэйнгөө нормые ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Зураг дээрэ (зүүн гарhаа): бригадир И. Мирошников, мастер Г. Золотухин, слесарь С. Торгашин гэгшэд хөөрэлдэжэ байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

АРЬБАЛАЛТА—АМЖАЛТЫН ХАНИ

СЛЕСАРЬНҮҮД—ЭБТЭЙ ЗОН

Үйлэдбэриин «Буржелезобетон» нэгэдэлэй 2-дохи цехэй коллектив барилгада шухала хэрэгтэй түмэр-бетон зүйлнүүдые бүтээдэг. Харин манай слесарьнүүдэй бригада цехэйнгээ бүхы түхеэрэлгэ хангаха, заhабарилха уялгатай. юм. Бидэнэрэй механизмуудые hайнаар харууhалжа, саг соонь заhабарилжа байгаа hаа, цехэй хүдэлмэришэдэй таhалгаряагүйгөөр ажаллаха, продукци бүтээхэ байhаниинь мэдээжэ.

Манай бригадынхид съездэ бариха бэлэгээ эртээнhээ бэлдэхэ гэжэ хэлсэhэн байгаа. Цехэй бусад хүдэлмэришэдтэй хамта үйлэдбэрээ hайжаруулха, хуушан талмай дээрээ ехэ продукци бүтээхэ, тэрэнэй шанар hайжаруулха гэжэ хараалаа hэмди. Зарим уялгаяа дүүргэжэ байнабди. Түмэр-бетон зүйлнүүдые бүтээлгэдэ шухала хэрэгтэй түхеэрэлгээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха арга олдоо. Ингэжэ бидэнэр вибрационно стол шэнэдхэн хубилгаhан, бүтээсыень дээшэлүүлhэн байнабди. Хэрэглэлhээ гараа гэжэ тоологдоhон бетон холихо түхеэрэлгэ заhабарилжа, дахинаа хэрэглэжэ эхилээбди.

Цехэймнай ажалай нэгэ горитой дутагдал усадхагдаа. Манай үйлэдбэридэ халуун уурал ехэ удха шанартай. Халуун уурал миил hаладаг hэн. Энэ дутагдал усадхаха тухай яhала бодомжолжо үзөөбди. Тиихэдээ камеранuудай хабхалаа хоорондонь холбон хабсаргаха гэhэн шиидхэбэри абтаба. Тэрэнээ бэелүүлhэнэй ашаар камеранuуднай забhаргүй болгогдоо, халуун ууралай камераhаа юрэ гараха дутагдал усадхагдаа.

Бригадымнай гэшүүн бүхэн hэшхэлтэйгээр ажалладаг. Түмэр-бетон зүйлнүүдые олоор бүтээхэ хэрэгтэнь цехэйнгээ хүдэлмэришэдтэ шадал зэргээрээ туhалдаг болоо. Иван Лачугин, Анатолий Григорьев, Николай Дунаев болон бусад слесариин уялга дүүргэхэhээ гадна, электро-хабсаралга хэдэг, даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэдэг байха юм.

Манай бригадынхид партиин XXIII съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсанхай. Съездын нээгдэхэ үдэрые амжалта түйлан угтаха гэhэн hанал эрмэлзэлтэйбди. Ажалаа ходо hайн шанартайгаар дүүргэхэ, түхеэрэлгэ миин байлгаха ушар усадхаха, үдэрэйнгөө даабари 110 процент хүргэхэ гэhэн уялга слесарьнүүд абаhан юм.

Москвагай, Ленинградай промышленна предприятинуудай үүсхэлые hайшаагаад дэмжэhэн байнабди. Тиихэдээ манай үйлэдбэридэ хэрэглэгдэдэг металл болон материал гамтайгаар гаргашалха, арьбалалта хэхэ гэжэ хараалаабди.

Д. СИЗОВ.
2-дохи цехэй слесарьнүүдэй бригадир.

ПОЛИТИЧЕСКЭ ҺУРАЛСАЛ

ПРОПАГАНДИСТЫН ШАДАБАРИ

Байгша оной политическэ hуралсалай жэлдэ Улаан-Үдын горкомхозой автотранспортна ажахын партийна организаци (секретариинь нүхэр Иванченко П. Н.) hайнаар бэлдэhэн юм. Тэрэнэй ашаүрэнь мүнөө элитээр үзэгдэнэ. Жэшээнь, марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури шудалха дүрбэн жэлэй политическэ hургуули жэшээтэ hайнаар хүдэлнэ. Тус hургуулида hуралсадаг 15 коммунистнууд хэшээл бүхэндэ ехэ харюусалгатайгаар хандана.

КПСС-эй түүхэ шудалхада туhа болохо харуулан ойлгуулгын элдэб хэрэгсэл, тэрэ тоодо КПСС-эй түүхэ тухай альбом, дэлхэйн политическэ карта. марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнууд, парти, правительствын тогтоолнууд болон бусад номууд хододоо байдаг.

Тэдэ хэшээлнүүдэй нэгые эндэ харуулаябди. «КПСС граждан дайнай болон хариин сэрэгэй интервенциин үедэ (1918—1920 онууд)» гэhэн темээр хэшээл болобо. Хэшээлдэ бултадаа арбан табан hуралсагшад ерээ. Хэшээлэй түрүүшын хахадай туршада пропагандист Лилиана Андреевна Баранова hуралсагшадhаа асуужа, энээнhээ түрүүн гараhан «Социалис революциие улам хүгжөөжэ, Совет засагые бэхижүүлхэ тушаа КПСС-эй хэhэн тэмсэл» гэhэн темые дабтана. Пропагандистын асуудалда суглараrшад эдэбхитэйгээр харюу үгэнэ.

— Партиин VII съезд тухай хэн хөөрэхэб,—гээд нүхэр Барановагай асуухада, арба гаран хүн харюусаха зүбшэл эрибэ. 1917 оной октябрь hараhаа 1918 оной түгэсэтэр социалис революциин илалтые бэхижүүлхэ тушаа манай партиин гайхамшагта ажал ябуулгые эли тодоор тайлбарилжа харуулаа. Тэдэнэй дунда илангаяа коммунистнууд А. А. Драгунов, Н. В. Лутохин, В. Г. Тихонов, А. Г. Горьковой, В. И. Лунев гэгшэд илгарна. Эдэ нүхэд бултадаа энээнhээ урда үдэшын дунда hургуулиие дүүргэhэн намтартай.

Уданшьегүй хэдэхэн минутын туршада забhарлалга соносхогдоод, hургуулиинхид ээлжээтэ темээрээ пропагандист Л. А. Барановагай хөөрэхые шагнажа, хэрэгтэй тоо, баримтануудые тетрадьнуудтаа бэшэжэ абанад. Граждан дайнай болон гадаадын сэрэгэй интервенциин үедэ партиин эмхидхэhэн ажал ябуулгые пропагандист тобшо тодорхойгоор хөөрэжэ ойлгуулна. Энэ темэдэ хабаатай политическэ, уран hайханай литературые Лилиана Андреевна шадамар бэрхээр хэрэглэнэ. Тэдэнэй дунда «П. П. Постышев», «Граждан дайнай геройнууд», «В. В. Маяковский» гэхэ мэтын номууд бии. Пропагандист өөрынгөө хөөрөөе карта дээрэ харуулжа байгаад ойлгуулна.

Пропагандистын хөөрөөнэй дүүрэхэтэй сасуу hуралсагшад ойлгогдоогүй асуудалнуудтаа гүйсэд харюу абанад. Ингэжэ хэшээл бүхэниинь теоретическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ.

Д. ШАГДУРОВ.

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой үхибүүд hуралсалай энэ жэлдэ hаруул hалхан шэнэ байшан соо hуража эхилээ hэн. Һургуулиин классуудта шэнэ мебель табигданхай. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: hурагшад хэшээлэй hүүлээр гэр гэртээ таража байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ЗАЛУУ МЕХАНИЗАТОРТА НАЙДАХАДА, ТУҺАЛХАДА, ТЭРЭЭНДЭ ҺАЙН БАЙРА БАЙДАЛ ТҮХЕЭРХЭДЭ УРМАШАДАГ, ДАЛИ УРГАҺАНДАЛ ГАБШАГАЙГААР АЖАЛЛАДАГ ХА ЮМ. ХАРИН ЭНЭ БАРИМТЫЕ СУУЛГЫН СОВХОЗОЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД ХЭРЭГСЭ[...] ДЭГШЬЕГҮЙ, ТООДОГШЬЕГҮЙ БАЙНА[...] ЭНЭЭН ТУХАЙ МАНАЙ КОРРЕСПОНДЕН[...] ИИГЭЖЭ БЭШЭНЭ:

ХООҺОН ШАШАЛДААН

Гурба hара үнгэрөө гээшэ гү даа, Суулгада хүдөөгэй ажалшадай суглаан болоhон юм. Аймагай прокуратурын хүдэлмэрилэгшэд энээниие үнгэргэhэн, хулгай хэжэ ябадаг хүбүүд эндэ зэмэлэгдэhэн байба. Эдир наhатанай энэ бүлэгые совхозой залуу механизаторнууд Александр, Николай Алексеевтэн толгойлжо, хэдэ дахин хулгай тонуул хэhэн байгаа.

Сугларhан зон хулгайшадые шангаар зэмэлхынгээ хажуугаар, нютагтаа иимэ ябадалай дахин гараа hаань, эдир залуушуулшье, хуулиин наhанда хүрөөгүйшье гэнгүй бүри хатуугаар зэмэлхэ, хуулиин харюусалгада хабаадуулха гэлсээ hэн.

Энэмнай үнгэрhэн хэрэг. Энэ хэрэгые дахин hэргээхын хойноhоо хэншье оролдоногүй. Теэд яахадаа хулгай худал гарааб, юундэ залуушуул тэрээндэ татагдааб? Һанахада, совхозой хүтэлбэрилэгшэд энээн тухай бодожо, тобшолол хэхээр байгаа бшуу. Хэрбээ энэ совхоздо залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин hайнаар ябуулагдадаг, тэдэнэр сүлөөтэй сагаа спортоор гү, али ондоо hайн юумэ хэжэ үнгэргэдэг байбалнь, тосхоной залуушуул элдэб эсын аашa гаргаха байгаа гү? Үгы. Мүнөө хирэдэ энэ талаар ямаршье хүдэлмэри ябуулагданагүй бшуу. Спортhоо байтагай эндэхи клубта уран hайханай бүлгэм эмхидхэгдээгүй, ядахадаа лекци уншагданагүй, залуушуултай хөөрэлдөөн үнгэргэгдэнэгүй ха юм.

Үдэшэндөө залуушуул хаана ошохоб даа: залуу хүбүүд байха hууха газараа оложо ядаад, хамтын байра соо сагаа үнгэргэнэ. Эндэнь юун болодог гээшэб? Булта сугларна, элдэбээр аашалалдана, шаг шууяа татана. Тиигээд хулгай тонуул гэхэ мэтын юумэ хэхэ тухайгаа бодолсоно гээшэл.

Залуу үетэнэй нигэлсэжэ байхада, Суулгын совхозой парткомой секретарь, хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ, комсомолой ударидагша ябажа hонирходоггүй. Хэншье тэдэнтэй хөөрэлдэнэгүй.

Ямаршье анхаралгүй байгаад, хулгай хэжэ, мүрдэлгэдэ ороод байхадаа, Александр Алексеев иигэжэ хэлэhэн байба:

— Би Заганай хүмби. Механизаторнуудай hургуули дүүргээд, колхоздоо ерэхэдэмни намайе тракторта дүтэ эльгээгээгүй hэн. Элдэб ажалда ябааб — модо шулуу бэлэдхээб, газар малтааб. Хабар болоходо сеялкэдэ hуугааб. Тиигэhэн хойномни нэгэ муу трактор үгөө. Энээниинь заhажа ядаад, юундэшье эндэ тулижа ябаабиб гэжэ бодоходоо, Суулгын совхоздо ажаллахаяа ерээб. Эндэ ерэхэдэмни намда баhал хуушарhан трактор үгөө гээшэ. Үбэлдөө иимэ тракторта ябаад, hүүлдэнь даарaжа, хүйтэ абажа үбшэлөөб. Гурбан хоног хамтынгаа байра соо хэбтэхэдэмни, эдихэ юумэмнишье hалаа. Тиигээд...

Тиигээд нүхэр Алексеевтэй ондоошье хүбүүд нүхэсэжэ, хулгай тонуул хэжэ захалhан байна. Бани соо байhан буфет, оёдолой мастерскойн хэрэгсэлнүүд hуулигдаhан байгаа.

Иимэ юумэнэй гаража байхада, совхозой дирекциин зүгhөө ямар тобшолол хэгдээ хаб?

...Бидэнэр механизаторнуудай хамтын байрада нүхэр Ч. Ц. Цыбиковатай уулзабабди. Энэ эхэнэр комендант байгаад, галыень түлижэ байдаг, байрыень сэбэрлэдэг уялгатай юм.

— Совхозой хүтэлбэрилэгшэд эндэмнай ябадаггүй. Нёдондо октябрь hараhаа эндэ ажаллажа эхилhэн байгааб. Хэншье үзэгдөөгүй, өөрөөл байдалаа хараа болоод байгшаб. Механизаторнууд гээшэмнайшье хэсүүрhэн зон даа, — гэжэ тэрэ эхэнэр hанаа алдана.

Захын таhалга соо хоёр хүбүүд орон дээрээ hууна.

— Та контороhоо бэшэ аабзат? — гээд, нэгэниинь hураба.

— Үгы даа. Гэртнай ямар хүйтэн гээшэб?

— Газаа хэды градус байнаб, тиимэл байдаг юм.

Ушарынь гэхэдэ, эдэнэр — Федор Зайцев Андрей Трифонов хоёр Дээдэ-Жэрэмэй механизаторнуудай училищи дүүргээд, энэ совхоздо ажаллахаяа ерэhэн. Тэдээндэ ёhоор байра байдал түхеэрэгдэhэн юумэ үгы. Һүүлэй hүүлдэ эдихэ ууха юумэ үгы болонхой, мүнгэниинь дууhаhан байгаа. Аргаа ядахадаа совхозой директортэ ошоhон байна:

— Складтаа эдихэ юумэ үгыбди. Мүнгэ абаха болоолта даа, —гээд, директор хэлээ гэхэ.

Салингайнь абалиhаа эдээндэ 5—5 түхэриг мүнгэн бэшэгдэhэн байба. Хожомынь үшөө эды мүнг[...] нэмэлсэжэ үгөөшье hаань, энэ[...] 13 үдэр соо хаана хүрэхэнь hэн[...] Гансал сай, хилээмэ эдеэд ябаа[...] мүнгэн ха юм.

Теэд ганса мүнгэнэй хойноhо[...] хэрэг гараа бэшэ, харин эдэ[...]дэ тон түрүүн hайн байра байд[...] түхеэрэгдэхэ байгаа. Залуу хү[...]бүүд ажаллажа үзөөгүй ха[...] иимэ байдалда ороходоо hана[...]гаа унанги байгаа ха юм. А[...]лыньшье урагшатайгаар ябана[...] Трактор заhабарилгада ябалса[...] Нэгэ юумэ хэхэ гэхэдэнь, энэ т[...]рэ частьнууд дуталдаха. Тусх[...] хубсаhа хунар үгтөөгүй байга[...]

Залуушуулай иигэжэ хүдэл[...] байхада, комсомолой комите[...] секретарь Сергей Ринчинов h[...]нирхоо гү? Үгы ха юм даа. [...]гань болоогүй. Рабочкомой т[...]рүүлэгшэ нүхэр Цыбикдорж[...] хэдэн hараар механизаторнуу[...] байдаг газарые харангүй ябан[...]

Үсөөн үгөөр хэлэхэ болоо h[...] энэ совхозой залуу механизат[...]нуудта ямаршье анхарал ханду[...]лагданагүй. Энээнhээ урагш[...] ямар байгаа hэм, мүнөөшье б[...]далынь тиимэ. Амаралтын ү[...] муугаар үнгэргэгдэнэ. Клуб [...] кино харуулагдахаhаа бэшэ, [...]доо хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Спо[...]тивна мүрысөөн залуушуулда [...]рэгтэйл байгаа. Һонирхохош[...] hэн. Энээниие эмхидхэхэ ар[...] бии. Суулгада дунда hургуу[...]шье оршодог. Теэд hургуули с[...]хоз хоёр хоорондоо ямаршье [...]рисаагүй байдагынь гайхалта[...]

Нэгэтэ багшанарай сове[...] иимэ асуудал гараа гэхэ. Һург[...]лиин зүгhөө нютагай залуушу[...]да нүлөө үзүүлхэ гэhэн хөөр[...]дөөн гараhан. Энээн тухай баг[...] Н. А. Филатов хөөрэнэ. Тииг[...] яагааб? Ямаршье юумэ бол[...]гүй, хооhон хөөрэлдөөн бол[...] hалаа. Үнэхөөрөөшье hургуул[...] коллективэй хүсэлөө hаа, ехэ [...]дэлмэри хэгдэхэ hэн. Уран [...] хёол тухай хэлэхэдэ [...] Спортоор hонирхоходо яахаб! [...]га олдохол байха.

— Иимэ хүдэлмэри ябуул[...]да, залуушуулда hайн лэ [...]гаа,— гээд, нүхэр Сергей Ри[...]чинов өөрөө хэлэнэ ха юм.

Эдэ үгэнүүд мүнөө дээрээ [...] хооhон шашалдаан болоод үнг[...]жэ байна. Иимэ хөөрэлдөөнэй [...]ража байхада, залуушуул хүл[...]гээд байха юм гү? Иигэжэ ас[...]ха саг ерээл.

Ю. КОРКИН,
манай тусхай корр.

ОРЕНБУРГЫН ОБЛАСТЬ. Гайдахи шанаржуулгын фабрикын барилгашад болон ашаглалгын хүдэлмэришэд үйлэдбэриин ехэ илалта туйлаа. Зураг дээрэ: ахалагша фильтровщик Е. С. Калашников, ээлжээнэй мастер И. М. Болохо, ахалагша фильтровщик Н. К. Биккулов. Эдэнэр Гайда түрүүшын концентрат гаргаа.

ТАСС-ай фотохронико.

НОМОЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

ШЭНЭҺЭН, ХУҺАНАЙ ШЭБЭНЭЛДЭЭН...

Буряадай номой хэблэл уран зохёолшо Балдан Санжинай «Жэлэй дүрбэн саг» гэжэ бишыхан һурагшадта зорюулһан ном гаргаба.

Б. С. Санжин багша ябаһан хүн талаа һүбэлгэн ухаатай, һонюушархуу зантай эдир хүүгэдтэй тон ойлгосотойгоор хөөрэлдэнэ. Тиигэжээ заатагүй «хүүгэдэй хэлээр» хэлэхэ гэжэ оролдонгүй, жэлэй дүрбэн сагай туд тудтаа ямар онсо шэнжэтэй байдаг тухай, түрэл байгаалиингаа тухай, наһан соогоо хараһан үзэһэнөө, уншаһан хадууһанаа тобшолол болгон, самбарай ойро гартаа мел бараад, хэшээл үнгэргэжэ байһан шэнгеэр эдир уншагшадтаяа ярилдана.

Теэд али нэгэ багшын хэшээлээ һонигүйгөөр үнгэргэхэдэнь, хүүгэд гэээшэ тэсэжэ ядангяар хонхын жэнгирхые хүлеэдэг ааб даа. Хэрбээ хэшээлэйнь ухаан болол, ураг тархиие тэдхэмээр һонирхолтой байбалнь, хүүгэд багшынгаа амые алдангүй шагнажа һуудаг, харин хонхын жэнгиршэдэнь, Ханда хээтэй гү, али Долгор хээтэй эндүүржэ, сагһаа урид дохёогоо үгэжэрхибэ гэжэ һэжэглэһэн мэтэ дурата дурагүйгөөр классһаа гарадаг. «Жэлэй дүрбэн сагые» хүүгэдтэ яһала һонирхолтой хэшээл боломоор гэхэеэ һананаб. Юундэб гэхэдэ, тус ном сооһоо тэдэнэр түрэл байгаали, амитадай болон шумуулнуудай ябари зан тухай һонин юумэнүүдые ойлгожо абаха байна.

Ород хэлэн дээрэ жииесэ уншадаг болошоһон зарим нүхэд энэ номые эды-еды ирасагаагаад:

— Ямаршье шэнэ бодол, шэнэ юумэ үгы ха юм. Шубуу шонхор, эрбээхэй хорхой, модо шулуунай ажамидарал болон жэлэй дүрбэн сагай шэнжэнүүд тухай үгаа һонирхолтой тэмдэглэлнүүдээ М. М. Пришвин «Газарай нюдэн» гэжэ ном болгожо хэблээ бэшэ һэн гү? В. Бианкын «Ойн газетэ» ягааб? Альфред Брэмэй «Амитадай амидарал» гэжэ зузаан богинуудай урдаһаа энэ нимгэхэн ном юугээрээ тулгахаб? А?! — гээд урдаһаанай торгоһон маягтайгаар ташаагаа тулажа болохо.

Тэрэшье тэрэ ааб даа. Теэд хүдөөгэй буряад үхибүүдэй ород хэлэ шудалжа, ород хэлэн дээрэ хөөрэлдэдэг, уншаһанаа ойлгодог боложорнь, гол мүрэнэй уһан эрье һабаяа нилээн нурааха бшуу. «Үхибүүн хэлэндэ ороходоо, гансал тэрэнэй зохилдол болон найралдалые хадууна бэшэ, мүн бусад олон бодосууд тухай ойлгожо абана, ухаан бодолоо түйлгэжэ һурана, тодорхойлбол, хэлэнэй бүхы логико болон философиие бэелээ шэнгээнэ, — тиихэдээ ехэл хүнгөөр, ехэл түргөөр, хорин жэл соо ханалга ехэтэйгээр шудалжа гараха юумые хоёр-гурбан жэл соо ойлгожорхидог лэ. «Иимэл ха юм даа арад зоной агуухэ һургааша — түрэл хэлэн!» — гэжэ ороной суута багша К. Д. Ушинский «Түрэлхи хэлэн» гэжэ зохёолсоогоо бэшээ һэн.

Энэ талаһаань хаража үзэхэдэ, Б. Санжинай «Жэлэй дүрбэн саг» хаяруу ном болоо гэжэ һананаб. Бишыхан оролто соогоо нүхэр Санжин К. Д. Ушинскиин Митя хүбүүн тухай рассказһаа һабагша татан, үгэеэ эхилнэ. Тус ном «Хабар», «Зун», «Намар», «Үбэл» гэһэн булэгүүдтэй, тэдэнь табяад шахуу бишыхан рассказуудһаа бүридэнэ. Тэдэнэр темынгээ талаар хоорондоо нягта холбоотойшье һаа, рассказ бүхэниинь бэеэ даанги юм. Булэг бүхэндэнь буряад поэдүүдэй байгаали тухай шүлэгүүдэй мүрнүүдые эпиграф болгожо табинхай.

Үхибүүд «Жэлэй дүрбэн саг» сооһоо олон юумэ мэдэжэ абаха гэжэ дээрэ тэмдэглээ һэмди. Жэшээнь, «Борбилоо» расскаЗ уншахадаа, дэлхэй дээрэхи шубуудай эгээл олониинь борбилоонууд юм байна гэжэ мэдэжэ абахаһаа гадна, тэдэниие ехэ туһатай шубууд гэжэ ойлгохол! Энэ тон һонирхолтой. яахадааб гэбэл, оромгүй зарим үхибүүд юундэшьеб эдэ шубуухайнуудые шоо үзэжэ, шобто харадаг, гам хайрагүйгөөр хюдадаг юм.

Хүүгэдые байгаалидаа дуратайгаар хүмүүжүүлхэ, тэрэниие ойлгожо, аршалжа һургаха гээшэ Эхэ оронлоо дуратайгаар хүмүүжүүлгын гол шухала аргануудай нэгэн. Б. Санжинай шэнэ ном тиимэл зорилготой байна. «Дутуу унтараагаад орхиһон галһаатнай хуурай шэнгээрһэн дээрэ ошон һүрөөд, ууяһаар дулэ гаража, улам саашаа даамайран, гал түймэр болоно. Тииһээр байтарнь һалхин хүдэлөөд, иишэ тиишээ гал дулэн пишаганан таража, дабирхайтай нарһадта аһаад, сайбар утаан модоной оройе бүрхөөнэ. Шубууд айһандаа түргэн ниидэнэ, хандагай, гүрөөһэд толгойгоо хинсайлгаад, зүг шэгээ алдан харайлдана. Хэрбээ иимэ ушарай танай гэмээр болоо хадань, хожом таанадай ошоһоной хэрэггүй», — гэжэ автор «Болгоогты» гэһэн расскаЗхан соогоо бэшэнэ....

Номой үшөө нэгэ һайшаамаар зүйл гэхэдэ, арадай хошоо оньһон үгэнүүдые, тогтомол үгүүлэлнүүдые, таабаринуудые зохисотой газартань автор шадамараар хэрэглэжэ, хөөрөөгөө уран хурса болгоно. Жэшээлхэдэ, март һарын хагсууе тэмдэглэһэн «Март маажахал байха даа» (Яруунада «мааруулхал байха» гэлсэдэг агша) гэһэн үгүүлэл дурдагдана. «Боохойн урда хирээ, бороогой урда һалхин», «Дуутай тэнгэри бороогүй, суутай басаган хуримгүй», «Эртын бороо — тоһон» гэхэ мэтэ оньһон үгэнүүд байгаалиие зураглахада тон һайн шэмэг боложо үгэнэ. Шоргоолзон тухай, ошоһон газараа тэрэнэй һахалаараа танидаг эди тухай хөөрэхэдөө, Б. Санжин «Хадада халтирхагүй баатар, харанхыда төөрихэгүй баатар» гэжэ буряад сэсэн таабари һануулаадхина. Иимэрхүү жэшээнүүдые үшөө олоор харуулжа болохоор һэн, теэд дурсагдаашануудшье манай һанамжые элирүүлжэ үгэнэ бэшэ гү?

Шэмэглэл тухай хэдэн үгэ хэлэхэ дуран хүрэнэ. Уран зурааша Д. Дамбаев шэмэглэлыень яһала өөрынхеэрээ шиидхэхэ гэжэ оролдоо. Ямаршьеб нэгэ нютагай булангые жэлэй дүрбэн саг соо дүрбэн ондоо шэнжэтэй болоод байһаар зураглаа. Гэхэ зуура, һургуулиин наһанай эгээл бишыхан хүүгэдтэ зорюулһан ном хадань, хэмжүүрыень үргэдхэн татаад, зузаанаар хабтаһалжа ерээд, зурагуудыень тодоор, нюдэндэ хадуугдамаар хэжэрхёо һаа, хүүгэдэй дурые бүришье буляамаар болохо һэн даа.

Яаба хээбэшье, тус ном уншаһан үхибүүд түрэл байгаалидаа анхаралтайгаар хандадаг болохо, шэнэһэдэй шэнгэхэн дуу, хуһадай хонгёо аялга, ан гүрөөлэй «хэлэ» ойлгохо, шудалха, тэдэниие аюулһаа аршалха хүсэлдэ абтаха бэзэ гэжэ үнэн зүрхэнһөө найданабди.

Цырендулма ДОНДОГОЙ,
поэтесса.

Жэлэй дүн гаргажа байхада

АМАРАЛТЫН үдэр тудаһан байжа, конторо соо хүн зон хомор. Колхозой түрүүлэгшэ Сандак Базарович кабинет соогоо гансаархана юумэ бэшэжэ һууба.

— Һонин гэхэдэ, колхозоймнай тоосоото һунгалтын суглаан болохо гээд, сүлөөдэхэнэ элидхэлээ бэшэжэ һуунаб даа, — гэжэ һанаа сэдьхэл дүүрэнээр угтаба.

«Урдань иимэ бэшэ агша бэлэй. Үдэрэй талаанаар иимэ хүхюутэй һуугаа гү, али ажахынгаа үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдээр нээрээһээ хананги байна гү» гэһэн бодол досоо ороодхино. Урдань нэгэнтэ бэшэ уулзахадаа, адуу малаар баян Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой ажал хүдэлмэри тухай, хараа түсэбүүд тухайнь хөөрэлдэхэ, уншагшадтаа дуулгаха гэхэдэ, нүхэр Жаргалов: «һайрхажархиха юумэмнай хомор», «хожом болог» гээд, ямар нэгэн түрүү бригада, малшадаа дурадхаад, хэзээдэл һула һалгадаг байһан юм.

— Нёдондо танаймнай Үшөөтэйдэ ургаса һайн, малһаа ашаг шэмэ ехээр абтаһан даа, элидхэхэшье юумэн бии гээшэ ааб даа.

— Хари, барагшье хүдэлжэ гарашаба гээшэ аа гүбди гэжэ һанажа һуунаб, — гээд, Сандак Базарович баяртайгаар харюусана. Урдань хэдэ дахин «хожомоор» садхаагаад эльгээдэгээ һанахадаа, энеэдэһэниинь хүрэнэ хэбэртэй дорбо бүтүү миһэрнэ.

Сүлөөтэйхэн һууна, үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүд тухай, шэнэ жэлэй зорилгонууд болоод, табан жэлэй хараа түсэбүүд тухайнь халажа хөөрэлдэнэбди.

Шударгы ажалай үрэ дүн

Ургаса, ороохо тариан гээшэ бүхы ажабайдалаймнай үндэһэн шухала зүйл гэжэ тоологдодог гээшэ ааб даа. Ороохо тарианай байһан сагта һү, мяха, тоһо, ноохоншье байха. Талха тария эдилсэжэ байһан мал ашаг шэмэ үгэнгүй, тарган тобир байнгүй, үдэн олошоронгүй яахаб.

Ороохо тарианай баян ургаса ургуулхын тулада үнгэрэгшэ жэлдэ Үшөөтэйн механизаторнууд шангаар ажаллажа гараа. Бүхы тариалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 12,6 центнер ургаса хуряагдаа. Үтэгжүүлһэн, уһалһан зарим полинуудһаа гектарай 20—30 центнер ургаса хуряаһан газарнууд яһала байһан ааб даа. Коммунист Доржи Дангяновай даадаг бригадынхид гектарай дунда зэргээр 14,5 центнер ургаса абаа.

Баян ургаса хуряаһанай ашаар колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ гүрэндэ 5000 центнер тария худалдахаар түсэблэһэн аад, 11300 центнер худалдажа, түсэб-захилаа хоёр дахинһаа холо үлүүлээ, эрхим шанартай үрэһэ хүрэнгэ хаагаа, гэшүүдтээ худалдаа, малай тэжээлдэ хадагалжа абаа.

Ороохо тарианай үндэр баян ургаса хуряахын тула оролдосотой шударгыгаар ажаллаһан, мүнөөшье ерэхэ тарилгадаа урма зоригтойгоор бэлдэжэ байһан колхозой эрхим механизаторнуудые дурданагүй гаража болохогүй. Тэдэнэй дундаһаа трактористнууд Гомбо-Доржо Цыдыпов, Гомбо Балсанов, Павел Гармаев, Цыбик-Даша Лубсанов, комбайнернууд Виктор Шадапов, Бадма-Цырен Ринчинов, Дондок Гомбожапов гэгшэдые онсолон тэмдэглэмээр. Мүн гектарай 300-гаад центнер ногоон эшэ намаа хуряажа, малдаа шэмэ ехэтэй силос дараһан Данзан-Доржо Цыдынжаповай толгойлдог кукурузашадай звеногой амжалтые мартажа болохогүй.

Мүн ниитынгээ малһаа ашаг шэмэ абаха талааршье яһала амжалта туйлагдаа. Түсэб-захилайнгаа ёһоор, эндэхид гүрэндэ 3900 центнер мяха худалдаха байһан аад, 4143 центнер, 780 центнер ноохо ной орондо 801 центнер худалдаа. Элдэб шалтагаанһаа, уридшалан һанагдаагүй ушарһаа боложол, һү һаалгаар хараалһан зорилгодоо багаханаар хүрэжэ шадаагүй.

Эрхим малшадай дундаһаа: эбэртэ бодо малай шэгнүүрые зундаа сүүдхын 800—900 граммаар нэмээжэ байһан мал адуулагшад Дагима, Цырен-Доржо Балдановтанай, хонишод Дымбрыл Дашиев, Дамдин-Сурун Цыбиков, Цырен-Дондок Норбоев, Доржо Аюшеев гэгшэдэй, һаалишад Дулмажап Балданова, Цэндэма Батуева гэгшэдэй үрэ дүн ехэтэй, оролдосотой ажалые онсолон тэмдэглэлтэй.

УРМАТАЙ, ЗОРИГТОЙ

Олзо түсэбһөө үлөө

Колхозой экономикын бэхижэжэ, хурдан түргэнөөр хугжэжэ байһыень мүнгэн олзын ургалта гэршэлнэ. Холын хараата түсэбэй ёһоор үшөөтэйнхид 1966—67 онуудта жэлдээ миллион түхэригэй олзо абадаг болохо гэһэн зорилго табиһан аад, энээнээ үнгэрэгшэ жэлдэ холо үлүүлээ. 1965 ондо колхозой мүнгэн олзо доход 1 миллион 120 мянган түхэриг болоһон байна. Тиигэжэ жэлэй мүнгэн олзын түсэб 270 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэгдээ.

Ажахын һалбаринуудаар абажа харахада, тариан ажалһаа хэзээдэшье иимэ ехэ мүнгэн олзо ородоггүй байһан аад, түсэб-захилаа хоёр дахинһаа үлүүлһэнэй ашаар 153 мянга гаран түхэриг оробо. Мүн гүрэндэ мяха худалдаха түсэб холо үлүүлэгдэжэ, хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ, хамта дээрээ 275.661 түхэригэй олзо оруулагдаа. Ноохонһоошье ороһон олзо һанаһан зориһонһоо холо үлүү байба. Түсэбөөр хараалһанһаа 20-ёод центнер ехэ ноохон худалдагдажа, 390 мянган түхэригэй мүнгэн олзо абтаа. КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр хүдөө ажахын продукт худалдан абалгын үнэ сэн горитойгоор ехэ боложо, колхозой мүнгэн олзо яһала дээшэлээ.

— Ажал хүдэлмэриингөө урагшатай һайнаар ябажа байхада зонойшье урма зориг ехэ байха, хамаг юумэн бүтэсэтэй, наашатай, — гэжэ Сандак Базарович сэдьхэлээ ханан хэлэнэ. — Үнгэрэгшэ жэлдэ Гүрэнэй банкда хододоо мүнгэтэй байжа, колхознигуудайнгаа салин хүлһые һара бүри нэгэтэшье таһалдуулангүй, саг сагтань үгэжэ байгаабди. Хэһэн ажалай түлөөһөн совхозуудайхиһаа доогуур бэшэ сэгнэлтэтэй. Элдэб шагналнуудһаа гадна, түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэй, алмалта арьбалалта хэһэнэй түлөө колхознигууд ажалай нэмэлтэ түлбэри горитойгоор абажа. һайса урмашуулагдана.

— Залхуураагүйл хүндэ манай колхоздо хэхэ ажалшье, хэһэн ажалайнь түлөө үгэхэ мүнгэншье бии, — гэжэ колхозой түрүүлэгшэ хэлээд, саашань үргэлжэлүүлнэ. — Нэгэл юумэн гэхэдэ, хүдэлмэриин хүсөөр дуталданабди, улам үргэдэжэ, ехэ боложо байгаа ажахыдамнай хүдэлхэ хүнүүд үсөөдэнэ. Манай колхозой гэшүүн болохо хүнүүдтэ, нүүжэ ерэхэ айлнуудта зохид шэнэ гэрнүүд бэлдээтэй. үхэр малтай болгохо, мүнгэ урьһалха гэхэ мэтэһээ захалаад, али болохо туһаламжа үзүүлэгдэхэ.

Урзанда нүүжэ ерэһэн айлнуудта колхоз 10 шэнэ гэр бариһан байбал, нёдондо 25 айлай һууха типовой гэрнүүдые бария. Колхознигуудай соёл гэгээрэлэй, һуудал байдалай хэрэглэмжые гүйсэд дүүрэнээр хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Үргэн ехэ, гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн клубуудтань кино, концерт, хатар, танца гэхэ мэтын зугаа наадан таһардаггүй. Үшөөтэй тосхондо 10 жэлэй һургуули бии. Үхибүүдэй ясли, саад байха. Үнгэрэгшэ жэлдэ 50 үхибүүдэй байха саадай байшан баригдажа, һаяшаг ашаглалгада үгтөө. Тиигэжэ бишыхан үхибүүдтээ татагдажа, ажалһаа һамшадаг олон эжынэр һаадгүй, һанаа амараар хүдэлдэг болобо. Малай үбэлжөөнэй газарнуудта малшадай һуудаг гэрнүүд булта шэнэлэгдэжэ, мүнөө зуһалангуудай гэр байранууд шэнээр баригдажа захалба.

Иимэ баян нютагта ерэжэ түбхинэхөөршье, эбтэй этэй, ажалша бэрхэ зоноорнь суг хамта ажаллахааршье бэшэ аал?

Зорилгонууд тодорхой, зоригшье ехэ

Январь һарын һүүлэй үдэрнүүдэй нэгэндэ болоһон тоосоото һунгалтынгаа үргэн суглаан дээрэ Зэдын аймагай Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд үнгэрэгшэ жэлэйнгээ дүнгүүдые согсолжо, ажал хүдэлмэридэхи дутуу дунданууудаа элирүүлээ, саашанхи ехэ зорилгонуудаа тодорхойлоо.

Табан жэлэй түсэбэй ёһоор, тариалан, сабшалан бүри үргэдхэгдэжэ, ургасань һураггүй дээшэлүүлэгдэхэ. Малай тоо толгой улам олошоруулагдажа, үүлтэрынь һайжаруулагдажа, ашаг шэмэнь горитойгоор нэмэхэ. Хэрбээ мүнөө 30 гара мянган хонитой һаа, 40 мянганда, 3100 эбэртэ бодо мал 3500 толгойдо хүргэгдэхэ. Эдэ жэлнүүдтэ колхозой мүнгэн олзо доход нэгэ хахад дахин шахуугаар дээшэлхэ ёһотой. Энээнэй тулада шангаханаар ажаллаха хэрэгтэй.

1966 ондо Үшөөтэйн колхознигуудай ажабайдалда боложо байгаа нэгэ онсо тэмдэглэлтэй юумэн гэхэдэ, ажахын тоосоое отарь звеноһоо захалаад, һалбари бүхэндэ нэбтэрүүлхэ ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Тоо бүридхэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон һалбаринуудые даагшанарһаа гадна, бүхы колхознигууд ажахын тоосооной удха шанартай танилсуулагдана. Ажалай эмхидхэлэй энэ шухала аргые үшөөл һайса гуримшуулха, нютагайнгаа эрхэ байдалда тааруугаар тодорхойлхо хэрэгтэ колхознигууд суглаан дээрэ онсо анхарал хандуулаа. «Экономическа хүдэлмэриие түрүүшын ээлжээндэ гаргаха», «урдынхи шэнги туд бай хүдэлхэ бэшэ, гартаа карандаш бараад, иимэ юумэ хээ һаам хэды мүнгэнэй гаргашатай байхаб, һүүлэй һүүлдэ хэды түхэригэй оршотой байхаб гэжэл ажаллаха сагнай болоо», «ажахын лэ тоосоон хүн бүхэниие ниитынгээ зөөридэ ёһотой эзэн болгохо» гэхэ мэтын үгэнүүд суглаанай трибунаһаа яһала хэлэгдээ. Ажахын тоосоое үргэн ниитэ колхознигуудай һайшаажа, дэмжэжэ байһан тухайнь хэлэлтэшьегүй.

Мүнөө жэл үшөө ямар онсо шэнжэтэй байхаб гэхэдэ, илангаяа газар тариалан элдүүрилгэдэ эрдэм наукын, техникын туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэхэ гээшэ шиидхэгдээ. Жэшээлхэдэ, тарианай полинууд аммиагтай уһаар анха түрүүшынхеэ үтэгжүүлэгдэдэг болохонь. Энэ зорилгоор хүдөө ажахын мэргэжэлтэд Түнхэнэй аймагай Саянай совхоз тусхайтаар ошожо, дүй дүршэлтэйнь танилсажа ерэбэ. Хамта 200 тоннодо захил хэгдээд, мүнөө энэ шэнэ үтэгжүүлгэ зөөгдэжэ байна. Тиихэдэ мүнөө жэлдэ шэниисын бүхы 3000 гектар газар дээрэ самолёдоор хорон сасагдажа, буртаг үбһэниинь үгы хэгдэхэ. Эдэ аргануудые хэрэглэхэдэ хэды шэнээнээр ургаса дээшэлжэ, хэһэн гаргашые ямараар харюулхаб гэжэ колхозой экономист-түсэблэгшэ Самбу Доржиевич Доржиев һайсахан бодожо үзэһэн, тооложо гаргаһан хойноо иимэ дурадхал оруулһан байха. Эрдэм наукын, техникын туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэһэнэйл ашаар үнгэрэгшэ жэлдэ центнер ороохоной өөрынь үнэ сэн 4 түхэриг 85 мүнгэтэ байхаар хараалагдаһан аад, оройдоо 2 түхэриг 84 мүнгэндэ оруулагдажа, бүхы дээрэнь абахада 100-гаад мянган түхэриг алмагдаа ха юм. Мүн центнер һү, мяха, ноохонойшье гаргаша доошолоо.

Хадалан сабшалангаа үргэдхэхэ, үбһэ ногооной ургасые дээшэлүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэриин хэгдэжэ, үшөөшье ехээр хэгдэхэеэ байһан тухайнь тэмдэглэнгүй гаража болохогүй. Үни холын Үшөөтэйн-Намаг гэжэ нэршэһэн хотогорто аяар 450 гектар шиигтэй газар хатааха ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ, мүнөө жэлдэ хойнонь гарагдаха. Нёдондо һубаг ханаабуудые татаха, бута болдогуудые тэгшэлхэ гол техническэ хүдэлмэринүүдынь хэгдээд, мүнөө жэлдэ газарайнь хүрьһые үшөө тэгшэлжэ, сэбэрлэжэ, ногоо тарижа, ерэхэ жэлдэ сабшахаар болгогдохо байна. Тэрэнһээ гадна, мүнөө жэлһээ эхилэн. 500 гектар тариалангай газарые уһалдаг болохо хүдэлмэри захалхань.

* * *

Мүнөө үбэлэй һарын янгинама хүйтэн дундуур ябахада энэ нютагай үргэн талаар зоригжолто ажалай охин бурьялжа, Коммунис партиингаа XXIII съездын хүндэлэлдэ социалис мүрысөөн улам эршэтэйгээр дэлгэржэ байна. Ерэхэ хабарай тарилгада бэлэдхэл, барилга, малай үбэлжэлгэ, шэнэ түл абалга, юрэдөөл сүлөө тухатай хүн хомор.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ,
манай тусхай корр.

БАТА НЭГЭДЭЛЭЙ ТУГ ДОРО

1964 оной январьда Италиин социалис партиһаа илгарһан зүүнэй үзэлтэй социалистнуудай эмхидхэһэн Италиин пролетарска нэгэдэлэй социалис партиин (ИСППЕ) I съезд һаяшаг Римэй конгрессэй ордон соо болоо. Энэ съезд ороной олониитые, хүдэлмэришэнэй, демократическа хүдэлөөндэ хабаадагшадые ехээр һонирхуулаа. Луиджи Лонго түрүүтэй Италиин компартиин, ИСП-гэй, радикальна партиин делегадууд тэрээндэ байлсаба.

ИСППЕ хоёр жэлэй туршада оршон байха зуураа хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ хүндэтэй, оронойнгоо политическэ ажабайдалда нүлөөтэй болоһон байна. Италиин зонхилхы бүлэгүүд энэ шэнэ партиие түрүүшээр тоодоггүй һэн, политическэ оршондо тогтонгүй һалаха аабза гэжэ найдадаг бэлэй. Теэд тэрэ найдабаринь хүсэлдэхэгүй байһые съезд харуулаа.

ИСППЕ — Италиин ажалшадай дайшалхы, ниитын, интернациональна парти, хүдэлмэришэн ангиин бата нэгэдэлэй түлөө, демократиин ба социализмын түлөө, арадуудай хоорондохи эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй парти мүн.

Партиин генеральна секретарь Туллио Веккьетти элидхэл хэхэдээ, Америкын империализмын хархис политикые шууд шангаар шүүмжэлээ. Вьетнамда США-гай хэжэ байгаа дайн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэгтэ сэхэ аюул тохёолдуулна гэжэ тэрэ хэлээ. Европодо аюулгүй байдал тогтоохо тухай, ФРГ-гэй мэдэлдэ атомна зэбсэг үгэбэл, эб найрамдалай хэрэгтэ аюултай байһан тухайнь элидхэлшэ тэмдэглээ. Мүн баһа Европын түбтэ, Балтиин ба Дундада далайнууд шадар атомгүй зоно байгуулхын түлөө тэмсэлэй тон шухала байһые тэмдэглэбэ. ИСППЕ, мүн эб найрамдалда дуратай Италиин бүхы хүсэнүүд НАТО-һоо Италиин хүлжэн гарахын түлөө тэмсэлые гадаадын политикын талаар эгээл шухала зорилго гэжэ тоолоно.

Элидхэлшэ, үгэ хэлэһэн делегадууд орон доторхи политическэ ба социально-экономическа оршон байдалые, мүн ажалша ниитын байдалые шэнжэлээд, партиин үмэнэхи зорилгонуудые зүбшэн хэлсээ. Монополинуудай добтолгодо эсэргүү ажалшадай тэмсэлые шангадхаха зорилго съездээр табигдаа. Тиихэдэ хүдөө ажахын талаар абабал, бүгэдэ ниитын аграрна реформо бэелүүлхын түлөө тэмсэл шангадхаха зорилго табигдаа. Социалис ёһоной хараа шугамда, ажалшадай эрилтэнүүдтэ харша, мүн ороной эрилтэ хэрэглэмжэтэй таарахагүйгөөр зонхилхы бүлэгүүдэй ябуулжа байгаа политикада эсэргүүсэн тэмсэхэ, энэ хүшэр тэмсэл удаан саг соо хэгдэхэ байха гэжэ съездын ендэрһээ мэдүүлэгдэбэ.

Съездын делегадууд хүдэлмэришэн ангиие, зүүнэй үзэл баримталдаг, бүхы демократическа хүсэнүүдэй хамтын тэмсэлые бүри нягтаруулха тухай һанамжаяа хэлэһэн байна.

Коммунистнуудтай, ВИКТ-тэй, кооперативна хүдэлөөнтэй, ажалшадай бусад олон демократическа организацинуудтай бата нэгэдэлэй политикые ИСППЕ ябуулна. ИСППЕ нютагай захиргаанай органуудта иимэ политика бэелүүлхэдээ, баруунай үзэлтэй социалистнуудай туһаламжаар олохон муниципалитедтэ нүлөөтэй болохо гэһэн христианско-демократическа партиин хараа түсэбүүдтэ һаад ушаруулһан байна.

ИКП-гэй генеральна секретарь съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, ИСППЕ-гэй дайшалхы шэнжэ шэглэлые тэмдэглэһэн байна.

Парти дотор зонһоо таһаранги, экстремис үзэлтэй эрид шангаар тэмсэхэ тухай съезд нэгэ һаналаар дурадхаа. Тиихэдээ ИСППЕ хүдэлмэришэн ангиин аша туһые хамгаалан тэмсэхэ юм гэжэ съезд тэмдэглэһэн байна. Социал-демокрадуудтай хамжалгые буруушаадаг зүүнэй үзэлтэй социалистнуудтай ИСППЕ-гэй харилсан ажаллахаар бэлэн байһые съезд баталан харуулба. Тиихэтэй хамта делегадууд ИСП-гэй баруун можын хуурмаг политикые, социал-демократическа партитай нэгэдэхэ тухай тэрэнэй гаргаһан шиидхэбэриие шууд шангаар шүүмжэлээ.

Съездын ендэрһээ үгэ хэлэһэн хүнүүд социализмын үзэл сурталда партиингаа үнэн байһые, капитализмда ба империализмда эсэргүү, эб найрамдал хамгаалхын тула хамтаараа тэмсэхын түлөө, «атлантическа политикаһаа Италиин арсахын түлөө тэмсэлдэ тэрэнэй эдэбхитэйгээр хабаадалсаха хүсэлые баталан харуулаа. ИСППЕ — олониитын парти мүн. Тиимэһээ ажалшадай тэмсэлые бүгэдэ ниитын политическэ хүдэлөөнэй хэмжээндэ хүргэхын түлөө тэмсэл тэрэнэй шухалын шухала зорилго болоно гэжэ тэмдэглэгдээ.

ИСППЕ-гэй I съезд — Италиин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түүхэдэхи шухала шата мүн. Тэрэнэй хүдэлмэри, абаһан шиидхэбэринь Италиин социалис хүдэлөөндэхи ангиин хүсэнүүдэй ургалта тухай, социализмын үзэл surталай, хүдэлмэришэн ангиин бата нэгэдэлэй илагдашагүй байһан тухай гэршэлжэ үгэнэ.

В. КУПРИЯНОВ.
(АПН).

ЯПОН. Нагасаки — утаа ехэ верфьнүүдэй, худалдаа наймаанай хабшуу кварталнуудай, аятай зохидоор баригдаһан амии амараа гэрнүүдэй, үгытэйшүүлэй бэе бэедээ няалдаһан түлюур гэрнүүдэй город болоно. Зураг дээрэ: (зүүн гарһаа) — городой гол үйлсэнүүдэй нэгэн, (баруун гарһаа) — городской каналай дэргэдэхи үгытэйшүүлэй һуудаг кварталнууд.

ТАСС-ай фотохронико.

ШЭНЭ ТАҺАГ

Улаан-Үдын Мухинай нэрэмжэтэ гудамжадахи «Радуга» магазинда һая гэрлэһэн залуушуулда зорюулагдажа, гутал хубсаһа болон бусад зүйл наймаалха шэнэ таһаг нээгдэбэ.

Тэрэ таһагта эрэшүүл болон эхэнэрнүүдэй ноохон костюм, самса, кофто, туфли гутал, час, алтан бэһэлиг, бугааг болон бусад наймаалагдана. Таһагай нээгдэһэн түрүүшын үдэр һая гэрлэһэн олон залуушуул хэрэгтэй юумэеэ тэндэһээ абаһан байна.

СССР-эй ВДНХ-да

ШЭНЭ ГУРИМААР ГЭР ОРОЙЛОГДОНО

Барилгын шэнэ гуримаар мүнөөнэй байшангуудые хоёр таашаа налуу бэшэ, харин тэгшээр барихада арьбатай байдаг. Гэрые тэгшээр оройлходо бага материал хэрэглэгдэдэг. Тэрээнһээ гадна, иимэ орой дээрэ хүүгэдэй талмай, соляри, амарха газар түхеэржэ болохо. Тэрэниие уһаар дүүргэбэл, зунай халуун сагта промышленна байшан дотор зохисотой уларил тогтоожо болохо юм.

Теэд байшан гэрнүүдые тэгшээр оройлхо тусгаар шанартай хушалтанууд хэрэгтэй. Мүнөө Б. Е. Веденеевэй нэрэмжэтэ гидротехникын бүхэсоюзна эрдэм-шэнжэлэлгын институт тиимэ хушалтануудые бии болгохын тула амжалтатайгаар хүдэлнэ. Хушалта хэдэг асфальтова мастика эндэ ухаалан зохёогдоо. Тэрэнь уһа табидаггүй, ямаршье уларилда — хүйтэн, халуундашье муудахагүй бодос юм.

ОРООҺО ХАТААЛГАДА ТОО БОДОЛГЫН МАШИНА ХЭРЭГЛЭГДЭНЭ

Ургаса хуряалгын түлэг үедэ хура бороо ороходоо, тариашадые али зэргын бэрхэшээлдэ оруулдаг гээшэб. Гутаахагүйн тула ороохоёо хатааха хэрэгтэй болодог. Манай орон дотор хүсэ ехэтэй хатаалгын машинанууд бүтээгдэнхэй.

СССР-эй ВДНХ-гай «Тоо бодолгын техникэ» гэжэ павильон соо ороохо хатааха машинын макет харуулагдана. Тэрээндэ залан хүтэлэгдэдэг тоо бодолгын машина (УВМ) тодхогдонхой. Ороохо хатаалгые автомат аргаар хинаха, гааруулха оньһонуудтай, дүрбэн дабхар шахтна зерносушилкада тиимэ машина тодхогдоно. Хатаагдахаяа ороһон ороохоной шииг нойтые, хүйтэн дулаае тодорхойлһон, мүн ороохоной клейковиные, хэр эдеэшэһые (лабораториин анализай ёһоор) харуулһан дохёо мэдээнүүд сугларадаг. Һүүлээрнь ороохоной саашадаа хайшан гээд хатаагдажа байһан тухай дохёо тэмдэгүүдые үгэдэг.

Тбилисидэ приборнууд ба автомадай хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг шэнжэлгын институт ороохо хатаалгые хинамжалха тоо бодолгын машина зохёогоо.

ХАНЫН ШЭМЭГ

Тусхай сардамал саарһанай няагдаһан гэр байрын хананууд үзэмжэтэй зохид болодог. Хушалтын хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилдэг Одессын заводой гаргаһан сардамал шэнэ саарһанууд тусгаар плёнкотой. Сонхын шэл аршаһандал тэрэние нойтон бүдөөр аршахадашье хамаагүй.

Москвагай тусхай фабрика шииг нойтондо тэсэмгэй саарһа гаргаха технологи зохёоһон байна.

КОНСЕРВЭ БУЙЛУУЛХА ХИМИЧЕСКЭ БОДОС

Вишниин пү, али үхэр нюдэнэй эдеэшэһэн үрэ консервалхадаа, урданайхидал адляар бусалгахаяа болинхой. Жэмэсэйнгээ хэмжээнэй жэшээгээр баанха соонь 0,06 процент сорбинова кислота хэдэг юм. Тэрээниие бусалгаһанай хэрэггүй, 70 градус хүрэтэр халаадаг байна.

Теэд үрэ жэмэсэй шүүһэ хэдэн һарын туршада хадагалха болоо һаа яахаб? Литр шүүһэндэ оройдоо 500 миллиграмм тиимэ кислота холибол, хэрэгынь бүтэхэ. Тэрэ шүүһэеэ 50 градус хүрэтэр халаахада эдимээр болохо.

Сорбинова кислота — эдеэ хоолой зүйл консервалхадэ һайн, хүнэй бэедэ хорогүй бодос.

Сорбинова кислотае консервэлэгдээгүйшье үрэ жэмэс, овощ дээгүүр бишыханаар үбэнүүлбэл, хэдэн һарын туршада гуталдаггүй. Хилээмэ, мяха, колбаса, сыр болон эдеэ хоолой бусад зүйлнүүдые энэ консервант түрхиһэн саарһаар орёобол, удаан саг соо хадагалагдажа болохо.

Манай промышленность сорбинова кислота гаргажа эхилэнхэй. СССР-эй ВДНХ-дахи «Эдеэ хоолой промышленностиин» павильон соо консервын үйлэдбэридэ иимэ кислотагай үргэнөөр хэрэглэгдэхэ тухай хөөрэгдэнэ.

Монтевидеоһоо ерэһэн бэшэг

УРУГВАЙН АЖАЛШАД ТЭМСЭНЭ

Үнгэрэгшэ жэлдэ Уругвайн правительство орон доторoo «аюулгүйе сахиха онсо байдал» хоёр удаада соносхоһон юм. Конституцияар хараалагдаһан журам ёһонуудые һэлгэхэдээ, түрүү үзэл баримталдаг эмхинүүдые, мүн демократическа ажал ябуулагшадые хатуугаар хашаһан, мүрдэһэн байна.

Жэшээнь, декабрь соо «онсо хэмжээ» абаха тухай хуулиин хүсэндөө оруулагдаһаар түрүүшын долоон үдэрэй туршада 585 хүн тушаан абтаа. Засагаархид хэдэн газетэнүүдые хаагаа. Компартиин хүтэлбэрилэгшэдые мүрдэхэ ябуулга эхилэгдээ. Үнэндөө тус орон хүшэр хүндэ байдалда оробо.

Гүрэнэй банкын алба хаагшадай, гүрэнэй предприятинуудай ба эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй хэһэн забастовко патриодуудые мүрдэлтын шалтагаан боложо үгэбэ. Забастовко хэгшэд ажабайдалаа, ажалай эрхэ байдал һайжаруулхые эрилтэ табиһан юм.

Мүнөө Уругвай экономическа ба финансова талаар хүндэхэн байдалда оронхой. Тус орон дотор тохёолдоһон байдалые элиншэлһэн хэдэн баримтануудые хаража үзэе.

Үнэндөө промышленна үйлэдбэри зогсоогдонхой. Уругвайн пролетаринарай хахадынь хүдэлмэригүйдэнхэй. Финансын министерствын багсаажа тоолоһоной ёһоор, үнгэрэгшэ жэлэй эсэс хүрэтэр ажабайдалай эрилтэ дутагдалнууд 90 процентээр ургаһан байха юм. Мүн лэ энэ министерствын баримтануудай ёһоор, Уругвай гадаадын оронуудта 500.000.000 доллар үритэй.

Энэ хүшэр байдалһаа гарахын тула засагаархид «ороноо хүгжөөхэ» хараа түсэбүүдые удаа дараагаар соносхоно. Гэхэ зуура тэдэнь арад зонойнгоо аша туһые харалсаагүй байһан тула бэелүүлэгдэхэнь бэрхэтэйл aаб даа. Правительствань хүнгэн мүрөө хаража, США-гай империалистнуудһаа урьһаламжа абана. Энээнэйнь гэмээр оронийнь америкынхидһээ бүри ехээр дулдыданги болоно. Мүнөө хүрэтэр бэеэ даанги байдалтай байһан Уругвайн гадаадын политикые Вашингтон бүри мүһэн мэдэлдээ абахые оролдоно ха юм.

Гэхэ зуура, Уругвайн правительствын арадтаа харша ябуулгань шанга гэгшын эсэргүүсэлтэдэ дайралдажа тулгардаба. ООН-ой томохон профсоюзна эмхи — ажалшадай Национальна конвент—декабрь соо мэдүүлгэ тунхаглажа, «онсо хэмжээнүүд» тухай правительствын гаргаһан декредые буруушааһан байна.

Энэ декрет зүбшэн хэлсэхын тула саг дарыдаа хоёр палатын суглаа зарлахые парламентаринууд эрилтэ табиба. Сүлөөрэлгын зүүнэй үзэлтэй Фронтын (ФИДЕЛ) парламентска бүлэг правительствые шууд шангаар шүүмжэлээ. Тиихэдээ «онсо хэмжээнүүд» гэдэг декрет дары болюулхые эрилтэ табиһан байна. Мүн хэблэлэй олохон органууд баһал иимэ үзэл баримтална.

Ороной томо томо предприятинуудаар, эмхи зургаануудаар 24 часай забастовко боложо, портын, телефонно компаниин, нефть гаргадаг предприятинуудай, национальна авиакомпаниин, банкнуудай хүдэлмэриие зогсоогоо. Гурбан үдэрэй урда засагаархидай хааһан «Эпока», «Популар» газетэнүүдтэй һаналаа нэгэдэн, тус орон дотор нэгэшье газетэ гаргагдаагүй. Хэблэлэй нэгэдэл, типографиин хүдэлмэрилэгшэдэй болон газетэ наймаалагшадай профсоюз хамтадаа мэдүүлгэ тунхаглажа, Уругвайн ажалшадай нангин эрхыень хаһаһандань эрид шууд эсэргүүсэбэ. Ажалшадые, мүн империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдые нягтаруулан жагсааха талаар Уругвайн коммунистнуудай угаа оролдосотойгоор хүдэлмэри ябуулһанай эсэстэ хүдэлмэришэд болон арад ниитэ тэмсэлдэ бодоһон байна. Коммунис партитай хамта сүлөөрэлгын зүүнэй үзэлтэй фронтдо оролсоһон нэгэдэмэл хүсэнүүд һүүлэй гурбан жэлэй туршада тон ехэ удха шанартай байгаа гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Урдамнай аюул, бэрхэшээлнүүд ушөөл ехэ, тэдэниие дабахаар бэлэн байһанаа бидэ мэдэнэбди. Бидэнэр туйлаһаараа омогорходоггүйбди, тиибэшье манай уг зорилгодо үнэншэхэгүй ябадалые буруушаанабди. Империалистнууд ба правительстводахи тагнуулшад манай орон доторхи хамаг байдалые гартаа барина гэжэ һанадаг хүнүүд «табан нарһад соо төөринэ» гээшэ.

Социалис дэлхэйе толгойлогшо хүсэн түгэс Советскэ Союзай мандажа байһан, коммунис партинуудай хэлбэришэгүйгөөр ургажа байһан, арадуудай үүсхэл эдэбхиин хурдан түргэнөөр дээшэлжэ байһан мүнөөнэй үе сагта империализмын ба нютагай хархисуудай хүл доро газарай сүмэрһэндэл адли. Һаяшаг Гаванада боложо дүүрэһэн гурбан түбиин арадуудай һаналаа нэгэдэлгын конференци манай тэмсэлдэ шэнэ хүсэ нэмээнэ.

Ажалшаднай шанга тэмсэл хэһэнэй эсэстэ горьтойхон амжалта туйлаа. Империалис үзэлтэй хүсэнүүдэй добтолгонь бууртанхай. Үнгэрэгшэ жэлэй декабриин 7-до хоёрдохёо соносхогдоһон, «аюулгүйе сахиха онсо хэмжээнүүд» гэдэгынь болюулагдаа. Тушаан абтаһан профсоюзай ажал ябуулагшад сүлөөдэ табигдаа. Нягтаар нэгэдэн жагсаһанай ашаар хүдэлмэришэн анги салин хүлһэеэ нэмээлгэһэн байна. Тиин патриодуудые мүрдэлгэ хүтэлбэрилһэн дотоодын хэрэгүүдэй министр ба полициин начальник тушаалһаа бууха баатай боложо, правительство хүшэр байдалда оробо.

Январьда Уругвайн компартиин ЦК-гай зарлаһан партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүд согсологдоод, шэнэ 1966 ондо бэелүүлэгдэхэ түсэбүүд хараалагданхай. Үнгэрэгшэ жэлдэ, хүшэр байгаашье һаань, арад ниитэ илалта туйлаа. Хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ компарти хатуужан бэхижээ, бүри нягта жагсаалтай болоо.

1966 ондо зүүнэй үзэл баримталдаг хүсэнүүд бүри бэхижэхэ, арадай фронт үргэдэхэ, ажалшад шэнэ илалтануудые туйлаха аабза гэжэ найданабди.

Сесар Рейес ДАГЛИО,
Уругвайн компартиин ЦК-гай гүйсэдкомой гэшүүн.
(АПН).

Монтевидео.

Португалиин колониальна армида эсэргүү тэмсэлээ Мозамбигай партизанууд үргэлжэлүүлһээр. ФРЕЛИМА (Мозамбигай сүлөөрэлгын фронт) колонизаторнуудай эзэлжэ байһан районуудта нюуса хүдэлмэриие шангадхана. Шархатаһан нүхэртөө партизануудай туһаламжа үзүүлжэ байһаниинь. Даниин Политикен гэжэ агентствын корреспондентын буулгаһан энэ зураг дээрэ харуулагдана. Сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ хабаадагшадые Португалиин колонизоторнуудай танижа абахые бэрхэтэй болгохын тулада корреспондент партизануудай нюдэнүүдые халхалһан няалтануудые хэһэн байгаа.

ТАСС-ай фотохронико.

ФЕРМЕРНҮҮДТЭ ДОБТОЛНО

Вьетнамда асарагдаад байһан Австралиин сэрэгүүдэй дайшалхы габьяа гаргаагүй байһаниинь мэдээжэ. Тэдэлэ өөрынгөө эхэ орондо Австралиин сэрэгүүд барагтайхан габьяа харуулһан байна. Урда Австралиин фермернүүдтэ сэрэгэйхид добтолжо, нилээд ехэ «амжалта» туйлаһан.

Нёдондо Муррей мүрэнэй голдо фермернүүдэй 40.000 акр бэлшээринүүдыень сэрэгэйхид булимтаран абаһан байха юм. Энэ жэлдэшье Австралиин зэбсэгтэ хүсэнүүд, правительствын туһаламжаар, Брадет районой фермернүүдэй 7.000 акр үрэжэлтэ газарыень булимтаран абахые оролдоно.

Аделаидада хэблэгдэн гарадаг «Адвертайзер» гэжэ газетэ правительство тушаа шүүмжэлэлтэйгээр редакционно статья тунхаглахадаа, таряашадай иимэ хохидол тухай дуулгаа.

Муррей мүрэниие зүбшэһэн, бага зэргэ шугытай газарнууд Вьетнамай хүбшэдэл адли ехэ ехэ полигонуудые түхеэрхэдэнь, армида хэрэгтэй болоо юм ха.

Нэгэ таряашан эхэнэрэй бэшэгые газетэ толилһон байгаа. Газар нютагуудһаань фермернүүдые нүүлгэхэ тухай доторой хэрэгүүдэй министерствын гаргаһан захиралта тэдээндэ шанга сохилто болобо гэжэ тэрэ бэшэг сооһь хэлэгдэнэ. Эндэхи газарнуудые ашаглахадаа, уһан сөөрэмүүдые тогтоохоодоо, фермернүүд угаа ехэ мүнгэ зөөри гаргашалһан юм. Тиин мүнөө шэнэ нютагуудта нүүхэдээ ажабайдалаа д[illegible]хин эмхидхэхэ ушартай болоно.

Правительствын түшэмэлнүүдтэ фермернүүд эсэргүүсэнэ, газар нютагаа орхижо гарахаяа арсана гэжэ «Адвертайзер» газетэ бэшэнэ. Таряашадай талые аршалан хамгаалха зорилгоор тэмсэл дэлгэрүүлһэн Урда Австралиин штадай олониитэ фермернүүдые дэмжэнэ.

Вьетнамай арадта харша дай һужэрөөһэнэй эсэстэ мүнөө Брадет районой фермернүүд хохидохо ушартай болобо гэжэ «Трибюн» газетэ тэмдэглэнэ.

В. ХМАРА,
ТАСС-ай корреспондент.

ИКП-гэй XI съезд хүдэлмэреэ дүүргэбэ

РИМ. (ТАСС). Италиин Коммунис партиин XI съезд январиин 31-дэ хүдэлмэреэ дүүргээ. 151 хүнһөө бүридүүлэн, шэнэ Центральна Комитет, 51 хүнһөө Центральна хиналтын комисси түгэсхэлэй заседани дээрэ һунгагдаа. ЦК-гай болон ЦКК-гай хамтын заседани боложо, ИКП-гэй генеральна секретаряар Италиин коммунистнуудай шалгармал хүтэлбэрилэгшэ, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй элитэ ажал ябуулагша Луиджи Лонго нэгэн дуугаар һунгагдаа. Энээн тухай мэдээсэлые съездын делегадууд нэрьемэ альга ташалгаар угтаһан байна. Центральна хиналтын комиссиин түрүүлэгшээр М. Скоччимарро дахяад һунгагдаа.

Съездын түгэсхэл дээрэ «Интернационал», Италиин ажалшадай дайшалхы гимн «Бандьерра Росса» дуулагдаһан байна.

Нэгэл амта таняа һаа, соолго дээрэһээ һалахаяа болёош.
А. МАНТАЕВАЙ фотоэтюд.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур.
1966 оной февралиин 3.

КОЛУМБИИН КОММУНИСТНУУДАЙ X СЪЕЗД

БОГОТА, февралиин 1. (ТАСС). Колумбиин Коммунис партиин X съезд эндэ болоо. Съездэ 162 делегат хабаадаһан байна.

Съезд политическэ резолюциие, партиин программые баталан абаа, партиин уставта хубилалта оруулаа, эмхидхэлэй асуудалнуудаар резолюцинуудые һайшаагаа.

Партиин Центральна Комитедые съезд шэнээр һунгаһан байна. Хильберто Виэйра партиин ЦК-гай политическэ секретаряар дахяад һунгагдаа.

ДРВ-гэй МИД-эй ТҮЛӨӨЛЭГШЭ МЭДҮҮЛГЭ ХЭБЭ

ХАНОЙ, февралиин 1. (ТАСС). Вьетнамдахи байдал хаража үзэхын тулада Аюулгүйн Советые яаралтайгаар зарлаха гэһэн США-гай правительствын эрилтэтэй дашарамдуулан, ДРВ-гэй МИД-эй түлөөлэгшэ мүнөөдэр мэдүүлгэ хээ.

США хадаа Вьетнамда өөрынгөө хэжэ байһан эзэрхэг ябуулгые далдалхын тулада ООН-ые дахяад хэрэглэхые оролдоно, Америкын эрилтэнүүдэй ёһоор Вьетнамай асуудал шиидхэхыень вьетнам арадые баадхаха һэдэлгэ гаргана гээд мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнхэй.

Вьетнамда США-гай хэжэ байһан дайнай ябуулгануудые имагтал Индохитадай талаар 1954 оной Женевскэ зүблөөн хаража үзэхэ эрхэтэй гээд ДРВ-гэй правительство үшөө дахин тэмдэглэнэ. Тиимэһээ Вьетнамай асуудалаар ООН-ой Аюулгүйн Соведэй ямаршье резолюци оройдоошье хүсэгүй байха болоно гээд мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэһэн байна.

ДРВ-гэй МИД-эй МЭДҮҮЛГЭ

ХАНОЙ, февралиин 1. (ТАСС). ДРВ-гэй газарые Холбоото Штадуудай дахяад бомбодожо ороһонтой дашарамдуулан, ДРВ-гэй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство мүнөөдэр мэдүүлгэ толилоо.

Мэдүүлгэ соо иигэжэ тэмдэглэгдэнэ. Хойто Вьетнамые «бомбодолгые саг зуура болюулһан» үе соо США Вьетнамдахи эзэрхэг түримхэй дайн байлдаае бүри шангадхаа. Энэ үе соо Америкын самолёдууд харата муухай тагнуул хэхэ зорилгоор ДРВ-гэй агаарай хилые 400 дахин дабаа.

ДРВ-гэй газарые дахяад бомбодолго американ империализмын эзэрхэг түримхэй, хархис удхатай, мүн Джонсоной правительствын эб найрамдал хүсэдэг хэбэртэйгээр худал мэдүүлгэнүүдые хэдэг байһыень элишэлээ гээд мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэһэн байна.

Вьетнам арадай үнэн зүб тэмсэлые бүри ехээр дэмжэхыень, Вьетнамдахи эзэрхэг түримхэй дайн байлдаае зогсоохо, ДРВ-е бомбодолгые ямаршье эрилтэ табингүйгөөр хэтэдэнь болюулха, США-гай, тэрэнэй туһамаршадай сэрэгүүдые, буу зэбсэгүүдые Урда Вьетнамһаа гаргаха тухай Америкын правительствада бүри эрид шангаар эрилтэ хэхыень аха дүү социалис оронуудай, Ази, Африкын, Латиин Америкын оронуудай арадууд болон правительствануудые, тэрэ тоодо, американ арадые ДРВ-гэй правительство уряална гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Аюулгүйн Совет зарлагдаба

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 1. (ТАСС). Февралиин 1-дэ Нью-Йоркын сагаар үглөөнэй 10 час 30 минутада Аюулгүйн Соведэй заседани зарлагдаа. Вьетнамдахи байдал хаража үзэхын тулада Аюулгүйн Соведые зарлаха тухай эрилтэ США-һаа ООН-ой дэргэдэ байдаг түлөөлэгшэ хэһэн байгаа гэжэ мэдээсэгдээ һэн. ДРВ-гэй газарые Америкын самолёдуудай дахяад бомбодожо ороһоной һүүлээр хэдэхэн часай үнгэрөөд байхада, США иимэ эрилтэ хэһэн байна.

СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ

ТУХАЙЛХАНЬ БЭРХЭТЭЙ

Мүрысөөнэй гурбадахи үдэр санашад—эхэнэрнүүд 4x5, эрэшүүл 4x10 гэһэн эстафетэ хоорондоо дамжуулалсаа. Эндэ «Спартак» бүлгэмэй санашад һайн амжалта туйлажа гараа.

Эхэнэрнүүд сооһоо Раднаева («Локомотив»), Вершинина («Труд»), Казазаева («Спартак») гэгшэд хоорондоо ана мана тулалдаһаар мүрысөөнэй түрүүшын шатада дүтэлнэ. Мүрысөөнэй эхилһээр 21 минута 23 секундын үнгэрөөд байхада «Спартак» бүлгэмэй Казазаева нүхэртөө эстафетэеэ асаржа дамжуулна. Тиигэжэ нүхэрэйнгөө хэнһээшье урид асарһан эстафетэ абаһан «Спартагай» гэшүүд Новолодская, Бальчугова, Маркова гэгшэд бусад командын түлөөлэгшэдтэ хүсэгдэнгүй, фиништэ хүрэжэ ерэнэ. Эдэнэрэй саг дүн хамтадаа нэгэ час 26 минута 28 секунда болоо. Эрхимлэгшэдһээ нэгэ минута гурбан секундаар хожомдожо ерэһэн «Труд» бүлгэмэй команда хоёрдохи, «Локомотив» бүлгэмэйхид гурбадахи һуури эзэлээ.

Эрэшүүлэй дунда болоһон һонирхолтой энэ урилдаанда абаһаар «Труд», «Локомотив» бүлгэмүүдэй спортсменүүд түрүүлжэ ябаһан «Спартагайхид» гурбадахи һууридa гарахаар ха гэлдэгшэд эндүүршоо. Юуб гэхэдэ, тус бүлгэмэй түлөөлэгшэд, спортын мастер Константин Белоусов хоёрдохи шатаһаа эстафетэ абаһан аад, хурдан солбоноор урилдажа, эрхимлэжэ ябагшадаа хүсэжэ, урдань ороһон байна. «Спартак» бүлгэмэй бусад түлөөлэгшэдынь мастерайнгаа түрүүлэн асарһан эстафетэ алдангүй фиништээ хүрэжэ, нэгэдэхи һуури эзэлжэ шадаа. Эдэнэрэй саг 2 час 11 минута 42 секунда болоно. Удаадахи һууринуудые «Труд», «Локомотив» бүлгэмэй командануд эзэлээ.

Гурбан үдэрэй туршада болоһон мүрысөөнэй дүн гаргахада, мүнөөдоо «Труд» бүлгэмэй команда түрүүлжэ ябана. «Спартак», «Локомотив» бүлгэмэйхид хоёрдохи, гурбадахи һууридa гаранхай. Саанамнай үшөө 50 километрэй зайда урилдаан болохо. Иигээд байхадаа алишье командын түрүүлхэнь мэдэгдэнэгүй.

Н. ИВАНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эстафетэ дамжуулгада эрхимлэһэн «Спартак» бүлгэмэй эхэнэрнүүдэй команда.
Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

БҮРИДХЭГДӨӨ

«Спартак» бүлгэмэй спортсменүүдэй дунда хүнгэн атлетикээр мүрысөөн боложо дүүрэбэ. 100 метрэй зайда болоһон урилдаанда басагадай дундаһаа республикын чемпион Галя Сергеева эрхимлээ. Хүбүүдэй дундаһаа Сергей Иванов шалгараа. Тэрэ 100 метрэй зайе 11,7 секунда соо гаталһан байна.

Басагадай дунда 300, 600 метрэй зайнуудта болоһон урилдаанда Таня Грудинина түрүүлһэн. Мүн хүбүүдэй дунда 1000 метрэй зайда болоһон урилдаанда 12-дохи һургуулиин һурагша Евгений Федоров, 3000 метрэйхидэ медицинскэ училищиин студент Сергей Шишмарев эрхимлэһэн байна.

Ядро түлхилгөөр үнгэрэгдэһэн наада́нда 12-дохи һургуулиин һурагша Владимир Котелещенко бултанһаа һайн амжалтатай.

Үнгэргэгдэһэн энэ мүрысөөндэ эрхимлэһэн спортсменүүдһээ «Спартак» бүлгэмэй суглуулагдамал команда эмхидхэгдэбэ. Эдэнэр һаяар үнгэргэгдэхэ Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөндэ хабаадалсаха юм.

В. КОНДАКОВ.

Шатар ТҮРҮҮШЫН УУЛЗАЛГА ҮНГЭРЭГДӨӨ

ВЛАДИМИР. «Буревестник» бүлгэмэй Центральна Соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөнэй түрүүшын уулзалга үнгэрэгдэбэ. Мүрысөөндэ хабаадагшадай дунда оронойнмай мэдээжэ шатаршад олон. Тэдэнэй дунда—СССР-эй эхэнэр шатаршадай дунда һаяһан боложо дүүрэһэн наадаанда хабаадалсаһан Л. Канторович, РСФСР-эй шатаршадай мүрысөөндэ хэдэн удаа хабаадалсаһан Е. Белкина, Л. Игумнова, Л. Аникаева болон бусад бии.

Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр манай республикын шатаршад бараг һайнаар наадажа гараба. Республикын чемпион Лубсама Гармаева Оренбургһаа ерэһэн Сафоноватай наадаһан байна. Нааданай дүүрэхэ багта улүү хүбүүтэй боложе шадаһан Гармаева тэрэнээ хүсэндэнь оруулжа, шүүһэн байна. Нүгөөдэ шатаршамнай—Энгельсина Улымжиева бэрхэ шатаршадай нэгэн—Канторовичтай наадахадаа һайн байдалтай болоһо үдибэшье, сагайнгаа хүсэхэ болоходоо буруу ябадал хэжэ, тэнсэжэ һалаа.

Эдэнэрэй урда хатуу шанга тулалдаатай үшөө найман уулзалга үлөө.

Л. КОРОЛЕВА.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Амгалан ёһоной документ

ДЕЛИ, февралиин 1. (ТАСС). Ташкентын Деклараци хадаа эб найрамдалые, бүхы арсалдаата асуудалнуудые амгалан ёһоор шиидхэхые эрмэлзэдэг нацинуудта үнэтэ документ боложо үгэнэ гэжэ Индиин Обороны министр Чаван мүнөөдэр Патна (Бихар штат) городто мэдүүлээ.

Индиин правительствын түлөөлэгшын мэдүүлгэ

ДЕЛИ, февралиин 1. (ТАСС). Хойто Вьетнамай газарые дахяад бомбодолго маанадай һанаа ехээр зобооно гээд Индиин правительствын тусхай түлөөлэгшэ үсэгэлдэр мэдүүлээ гэжэ ПТИ агентство дамжуулна.

Эб найрамдалда дуратай бүхы оронууд, илангаяа бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй оронууд, Вьетнамдахи дайн байлдаае зайсуулхын, амгалан байдал тогтоохын тулада оролдолго гаргаха ёһотой гээд тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Нью-Йоркдо ООН-ой байшангай дэргэдэ демонстраци болобо

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 1. (ТАСС). ДРВ-гэй газарые Америкын авиацин дахяад бомбодожо ороһые эсэргүүсэн буруушааһан 24 часай демонстрациие Нью-Йоркын хэдэн зуун хүн зон үсэгэлдэр Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин байшангай дэргэдэ эхилээ. Демонстрантнуудай хамсынуудта гашуудалай тэмдэг болгоһон хара бүдүүд уяатай, «Вьетнамда наһа барагшад тушаа бидэнэр шаналан гашууданабди», «Эритэ мэсээ эбдэжэ, анзаһа плуг болгое!» гэһэн үгэнүүд тэдэнэй барижа ябаһан плакадууд дээрэ бэшээтэй.

«Эхэнэрнүүд, эб найрамдалай түлөө тэмсэгты» гэһэн организациин, Дайнда эсэргүүсэлгын лигиин, бусад организацинуудай үүсхэлээр демонстраци үнгэргэгдэжэ байна.

ЭЗЭРХЭГ ЯБУУЛГА БОЛЮУЛХЫЕ УРЯАЛНА

ВАШИНГТОН, февралиин 1 (ТАСС). Хойто Вьетнамай газарые дахяад бомбодохо тухай президент Джонсоной шиидхэбэри «амгалан байдал туйлахые эрмэлзэнэбди гэжэ США-гай правительствын соносхоһые наада харахаар болгожо үгэнэ» гээд Ядерна политика бодолтойгоор бэелүүлхын түлөө национальна комитет мэдүүлнэ. Комитедэй ниитэ национальна конференци үсэгэлдэр Вашингтондо хүдэлмэреэ дүүргэһэн байна бшуу.

Вьетнамдахи дайн байлдаае болюулхын түлөө орон дотор тэмсэл хэхые уряалан, өөрынгөө бүхы гэшүүдтэ, ниитэ национальна бусад 40 организацида национальна комитет хандаа.

Национальна комитет президент Джонсондо хандажа, Хойто Вьетнамай газарые бомбодолгые болзоргүй саг соо зогсоохыень, Урда Вьетнамдахи дайн байлдаае һуларуулжа эхилхыень, «ямаршье политическэ гуримшуулгын талаар тусхай гол тала» болгошо Урда Вьетнамай Национальна фронттой хэлсээ хэхые зүбшөөхыень президентые уряалһан байна.

ТАШКЕНТЫН ДЕКЛАРАЦИ БЭЕЛҮҮЛЭГДЭНЭ

ДЕЛИ, февралиин 1. (ТАСС). Пассажирска лайнер Бомбейн портһоо Карачи орохоёо үсэгэлдэр гараа. Инди Пакистан хоёрой хоорондохи зэбсэгтэ тулалдаанай үедэ баригдаһан Пакистанай 500 шахуу эрхэтэд лайнерта һуужа бусаба гээд ПТИ агентство дамжуулна.

Энэ хадаа Ташкентдэхи уулзалгаһаа хойшо хоёр ороной хоорондохи харилсаанай гуримшуулагдаһанһаа уламжалан, түрэл ороноо бусаагдаһан пакистанайхидай гурбадахи бүлэгынь болоно.

ДЕЛИ, февралиин 1. (ТАСС). Харин суднануудай ябалгые хизаарлаха ябадал болюулха тухай Индиин правительство шиидхэбэри гаргаа гээд ПТИ агентствын эндэ тунхаглан тарааһан Транспортын министерствын мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Мүн ямаршье ороной суднанууд Пакистанай, мүн Индиин портнуудта һаалтагүйгөөр орожо шадаха болоо.

Ташкентын Декларациин ёһоор хоёр ороной харилсаанай һайжаруулагдаһанһаа уламжалан, энэ шиидхэбэри абтаа гээд мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. Али али талын портнуудта Индиин болон Пакистанай суднануудай дахяад ородог болохо тухай асуудал һаяар зүбшэгдэнэ.

„Вьетнам арадта социалис оронууд шууд сэхээр талархана“

ХАНОЙ, февралиин 1. (ТАСС). Өөрынгөө толгойлһон правительственна экономическа делегациин аха дүү социалис оронуудта аяншалгын амжалтатайгаар дүүрэһэнтэй дашарамдуулан, Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, ДРВ-гэй премьер-министрэй орлогшо Ле Тхань Нги үсэгэлдэр үдэшэ Ханойдо уулзалта хээ. ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор уулзалга дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Ле Тхань Нги иигэжэ мэдүүлээ. Социалис оронуудта энэ аяншалгын үедэ туйлагдаһан ехэ амжалтануудые Вьетнамай ажалшадай партиин ЦК-гай политбюро, ДРВ-гэй Национальна суглаанай саг үргэлжын комитет, Министрнүүдэй Совет гүнзэгы ехээр һаналаа хандуулан угтаһан, нэгэн һаналтайгаар үнэлэн сэгнэлтэ үгэһэн байна. Тэрэшэлэн хөөрэлдөөнүүдые, туһаламжа үзүүлхэ тухай хэлсээнүүдэй, бусад экономическа хэлсээнүүдэй баталагдаһанай тэдэнэр мүн лэ үндэрөөр сэгнээ. Бүхы социалис оронуудай парти, правительство болон арадууд вьетнам арадта шууд сэхээр талархана, американ империалистнуудай эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн хэдэг үнэн зүб тэмсэлыень бүхы сэдьхэл зүрхэнһөө дэмжэнэ гээд Ле Тхань Нги хэлээ.

Редактор. **Ц. О. ОЧИРОВ**

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологический—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н03303. Зак. № 138.